

Uplatnění absolventů oboru Sociální pedagogika na trhu práce

Bc. Gabriela Němcová

Diplomová práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Gabriela Němcová**

Osobní číslo: **H150005**

Studijní program: **N7501 Pedagogika**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Uplatnění absolventů oboru sociální pedagogika na trhu práce**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti profesní kompetence sociálního pedagoga, jeho uplatnění na trhu práce a legislativního rámce pro výkon profese sociálního pedagoga.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5326-3.

KRAUS, Blahoslav. Základy sociální pedagogiky. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3.

PROCHÁZKA, Miroslav. Sociální pedagogika. Praha: Grada, 2012. Pedagogika. ISBN 978-80-247-3470-5.

ŠVARCOVÁ, Jena, Vít GABRHEL a Ondřej CÍCHA. Makroekonomické aspekty vývoje trhu práce ve vztahu k absolventům škol v ČR. Zlín: CEED, 2014. Vědecké spisy. ISBN 978-80-87301-18-0.

ZELENKA, Martin. Přechod absolventů škol ze vzdělávání na pracovní trh. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2008. ISBN 978-80-7290-372-6.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce: **14. listopadu 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **20. dubna 2017**

Ve Zlíně dne 14. listopadu 2016

doc. Ing. Aněžka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 15.4.2017

Mimcová Gabriela

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

⁽¹⁾ Vysoká škola nevyjádřila zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zaměřuje na absolventy oboru Sociální pedagogika a jejich uplatnění na pracovním trhu. Teoretická část popisuje sociální pedagogiku nejprve z obecného hlediska, dále pak z historického a poté se zabývá studijním oborem Sociální pedagogika, jeho absolventy a možnostmi jejich uplatnění na trhu práce. V praktické části zjišťujeme prostřednictvím kvantitativního výzkumu, jak se na pracovním trhu uplatňují absolventi oboru Sociální pedagogika z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jak nyní hodnotí obor, který vystudovali.

Klíčová slova: sociální pedagogika, absolvent oboru Sociální pedagogika, trh práce, uplatnění na trhu práce

ABSTRACT

This master thesis is focused on social pedagogy graduates and their success on the labour market. The theoretical part describes social pedagogy from general terms first then historical terms and then it deals with degree course of Social pedagogy, graduates and their possibilities of success on the labour market. In the practical part, we determine the success of Social pedagogy graduates from Tomas Bata University in Zlín by quantitative research and how they evaluate the course they graduated.

Keywords: social pedagogy, graduate of Social pedagogy, labour market, success on the labour market

Děkuji panu Mgr. Jakobovi Hladíkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, a ochotu, kterou mi poskytl při psaní této práce.

Dále bych chtěla velmi poděkovat své rodině a přátelům za psychickou podporu, kterou mi poskytovali během celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA	11
1.1 HISTORIE SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY	12
1.1.1 Historie sociální pedagogiky v České republice	14
2 SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA JAKO STUDIJNÍ OBOR NA VŠ	17
2.1 SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA NA UTB VE ZLÍNĚ	22
2.1.1 Koncepce Sociální pedagogiky na UTB ve Zlíně	24
3 ABSOLVENT OBORU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA	26
3.1 KOMPETENCE SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA	27
4 UPLATNĚNÍ SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA NA TRHU PRÁCE	30
4.1 PROBLÉMY SPOJENÉ S VÝKONEM PROFESE SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
5 PEDAGOGICKÝ VÝZKUM	36
5.1 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	36
5.2 VÝZKUMNÉ CÍLE	36
5.3 VÝZKUMNÁ METODA	37
5.4 VÝZKUMNÝ SOUBOR	38
5.5 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT	39
6 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	40
6.1 VYHODNOCENÍ DAT.....	40
7 UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL NA TRHU PRÁCE	54
8 DOPORUČENÍ PRO PRAXI	58
ZÁVĚR	59
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	65
SEZNAM TABULEK	66
SEZNAM GRAFŮ	67
SEZNAM PŘÍLOH	68

ÚVOD

Sociální pedagogika je studijní obor, který je v současné době velmi oblíbený. Každý rok se tento obor rozhodne studovat mnoho studentů, a to ze středních škol různého zaměření. Dle mého názoru, však mnoho mladých studentů při výběru studijního oboru nepřemýšlí nad svým budoucím uplatněním a nad zaměstnáním, které by bylo pro něj to pravé. Někteří jedinci si studijní obor volí na doporučení kamarádů a známých, dle obtížnosti přijímacího řízení, dle zajímavosti vyučovacích předmětů, nebo si jej volí na přání rodičů. Co se děje po vystudování oboru sociální pedagogika a získání magisterského titulu, jaké možnosti se absolventům nabízejí a jaké pracovní pozice nejčastěji obsazují? Na tyto otázky se pokusíme odpovědět v diplomové práci, která nese název „**Uplatnění absolventů oboru Sociální pedagogika na trhu práce**“.

Cílem práce je zjistit, jaký je proces hledání zaměstnání po vystudování oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, zda se uplatňují absolventi v oboru, který vystudovali, dále pak také z jakých důvodů si volili absolventi právě tento obor, a právě tuto univerzitu.

V teoretické části jsme se pokusili o zpracování dostupné literatury a relevantních informací týkajících se tohoto tématu. V první kapitole se budeme věnovat sociální pedagogice, a to z hlediska historického i vědního. Dále se zaměříme na studijní obor Sociální pedagogika, přičemž nás bude zajímat, na kterých univerzitách lze tento obor studovat a v jaké podobě. Blíže se specifikujeme na Sociální pedagogiku na Univerzitě Tomáše Bati. Další kapitoly budou zaměřeny na absolventa tohoto oboru, jeho kompetence a v neposlední řadě na jeho možnosti uplatnění na pracovním trhu.

V praktické části bude provedeno výzkumné šetření s cílem zjistit, jak hodnotí absolventi oboru Sociální pedagogika s odstupem času svůj výběr studijního oboru a také univerzity, zda pracují ve stejném oboru, který vystudovali a také zda jsou ve svém současném zaměstnání spokojeni. Tento výzkum bude proveden kvantitativní formou, data budou získávána prostřednictvím dotazníků. Jako výzkumný soubor jsme si zvolili absolventy oboru sociální pedagogika, magisterského programu, prezenční formy na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

Pevně věřím, že informace obsažené v této práci a získané z mého výzkumu budou přínosem pro všechny zájemce o studium oboru Sociální pedagogika, kteří jistě mají ucelenou představu o průběhu studia, nikoliv však o tom, co je čeká na trhu práce po vystudování tohoto

oboru. Dále také doufám, že moje práce bude přínosem pro Univerzitu Tomáše Bati, jelikož ve svém výzkumu se zaměřuji také na spokojenost absolventů s výběrem této univerzity.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

Sociální pedagogika je ve srovnání s jinými vědními disciplínami oborem poměrně mladým a z tohoto důvodu nemá doposud zcela propracovanou teoretickou základnu. K základním úkolům tohoto oboru náleží sjednocení terminologie, a to v oblasti výzkumné, vědecké i publikační. Dále pak také vymezení hlavních rysů předmětu zkoumání a uplatnění výsledků zkoumání v praxi. V neposlední řadě lze za nedostatek považovat fakt, že profese sociálního pedagoga nebyla doposud zařazena do katalogu prací. Jedná se pravděpodobně o důsledek doposud nejednotného vymezení této profese u nás.

Český Pedagogický slovník (Průcha, Walterová & Mareš, 2001, s. 217) vymezuje sociální pedagogiku jako aplikovanou pedagogickou disciplínu „*zabývá se širokým okruhem problémů spjatých s výchovným působením na rizikovou a sociálně znevýhodněnou skupinu mládeže a dospělých*“

Chudý (2004) ve své knize uvádí, že kořeny sociální pedagogiky jsou spojovány s pojmy sociální citění a sociální jednání ve smyslu charitativním. V současné době všechny křesťanské i nekřesťanské církve chápou pomoc blízkému v nouzi jako ctnost a také samozřejmě jako skutek, který je výsledkem víry a lidského rozumu. Dějiny křesťanství ukazují i na pěstování této cti v praxi, důkazem toho je činnost mnoha klášterů a řádů v minulosti a také v současnosti.

Kraus et al. (2001) zastávají poněkud širší pojetí sociální pedagogiky, podle něhož se tento vědní obor zaměřuje nejen na patologické problémy populace, ale především na celou populaci jakožto na utváření souladu mezi potřebami jednice a společnosti, na vytváření optimálního způsobu života v dané společnosti.

Sociální pedagogika se zaměřuje na dvě základní oblasti intervence (Průcha, Walterová, Mareš, 2009):

Profylaxe (prevence) – zaměřuje se na prostředí, které má velmi důležitý vliv na rozvoj osobnosti. Napomáhá minimalizovat ohrožující rizika, přispívá k utváření pozitivního životního způsobu a vyhledává ohrožené osoby.

Kompenzace (terapie) – je výchovné působení na oblast potřeb a jejich uspokojování s cílem vyrovnávat negativní vliv prostředí.

Sociální pedagogika je věda transdisciplinární a má výrazně integrující charakter. Disciplínami, obsahově nejbližšími sociální pedagogice jsou sociologie výchovy, speciální pedagogika a sociální práce. Obzvláště se sociální prací se v mnohém překrývají, obě disciplíny se totiž zaměřují na výchovné aspekty ve vztahu k lidem, kteří se projevují sociálně dysfunkčně. Ale bez ohledu na to, že tento vztah skutečně není metodologicky příliš ujasněn, tyto dvě disciplíny se liší například tím, že sociální pedagogika je převážně disciplína teoretická, zatímco sociální práce má svůj základ v praktické intervenci a sociální péči (Kalnický, 2009).

Obecně můžeme říci, že sociální pedagogika má opravdu široké zaměření a dotýká se všech věkových kategorií. Působí všude tam, kde se vyskytují problémy, zároveň usiluje o zlepšení kvality života, podporuje lidské chování, utváří společenství. Je také otevřenou disciplínou, která musí v důsledku společenských změn vzdorovat stále jiným problémům a životním situacím.

1.1 Historie sociální pedagogiky

Společnost se zabývala správnou výchovou dětí a dospělých již od pradávna. V průběhu historie se však společnost měnila a s ní také výchova, především cíle výchovy. Jednou se snahy upíraly k výchově člověka pro blaho celé společnosti, jindy se naopak kladl důraz na individuální rozvoj jedince, jeho prospěch a uplatnění ve společnosti. Lidé si proto brzy začali uvědomovat důležitý vliv sociálního prostředí na utváření osobnosti, a právě na těchto základech se začala rýsovat sociální pedagogika.

První zmínky o společenských zřetelích výchovy jsou spojovány se jmény řeckých filosofů **Platóna**, **Aristotela** a s římským filosofem a politikem **Senecou**. Prvky sociální pomoci potřebným nesla takzvaná paternalistická péče. Jednalo se o podporu těch vrstev obyvatel, na kterých byl stát nejvíce závislý. Například válečných sirotků, jejichž otcové přinesli státu nejvyšší daň (Bláha, 1948).

Společenskému uplatnění člověka v souvislosti s výchovou klade velký důraz především Platón (428-347 př. n. l.). Klade důraz na řádnou přípravu občanů, kteří budou úspěšně, a hlavně zodpovědně plnit svoje sociální funkce. Podle Platóna by měl být každý soběstačný, vzdorovat osudu a nedožadovat se soucitu od druhých lidí (Laca, 2011).

Středověká církev opírá výchovu o náboženství a její snahou je prosazovat lásku k bližnímu a soucit s trpícími. V praxi se ale pomoc potřebným projevovala pouze jako nahodilá činnost

poskytovaná kláštery nebo křesťanskými společenstvími. V této době o vztahu k nemajetným a chudým uvažuje **Tomáš Akvinský** (1225–1274), chudobu považuje za nedílnou součást společenského uspořádání, společenská hierarchie podle něj je odrazem nutného, hierarchie je přirozená, je obsažena v přírodě i ve společnosti a na jejím vrcholu stojí Bůh. (Procházka, 2012)

V období renesance měl velký vliv humanismus, který vnímal výchovu člověka jako významnou sílu, která může přispět k přeměně světa – společenské proměně. Utopičtí socialisté **T. More** (1480-1535) a **T. Campanella** (1568-1639) jsou považováni za předchůdce sociální pedagogiky. Snažili se o vytvoření spořádané společnosti, jejich myšlenky vedly k přeměně mravů a politiky ve společnosti. Domnívali se, že výchova se stane hlavním prostředkem, který umožní vznik a rozvoj uspořádané společnosti (Procházka, 2012).

Z hlediska rozvoje sociální pedagogiky je také velmi významné osvícenectví, které vychází z myšlenky dobra a spravedlnosti, osvícenci chtějí odstraňovat výchovou společenské nedostatky a měnit mravy. Tyto názory zastávají například **Denis Diderot** (1713–1784), **Claude Adrien Helvetius** (1715–1771). Významnou postavou 18. století byl nepochybně i **Jean Jacques Rousseau** (1712–1778). Názory na roli výchovy rozpracoval v díle *Emil čili o výchově* (Procházka, 2012).

Nelze opomenout postavu českého pedagoga **J. A. Komenského**, který mimo jiné rozpracovává ideu vlivu prostředí na výchovu (Kraus, 2008).

Autoři Kraus i Prádka, se shodují na důležitosti osobností, které jsou považovány za zakladatele oboru sociální pedagogika a jimi jsou, švýcarský pedagog **J. H. Petalozzi** a německý filozof **P. Natorp**. Vliv na vznik tohoto oboru měl bez pochyb i zakladatel sociologie **A. Comte**.

O pojmu „sociální pedagogika“ můžeme hovořit od 19. století, a to v souvislosti se jménem německého pedagoga **A. Diesterwega**, který ve svém díle *Rukověť vzdělání pro německé učitele* použil termín sociální pedagogika, blíže jej však nespécifikoval ani nedefinoval (Klapilová, 1996).

Kořeny sociální pedagogiky nalezneme v Německu, kde se pod vlivem sociologie, filozofie a jiných věd začala sociální pedagogika vyvíjet jako reakce na individuální pedagogiku. Spojení slov „sociální“ a „pedagogika“ poukazuje na propojení sociálních a výchovných aspektů, zároveň však mnohoznačnost pojmu „sociální“ ztížilo samotné vymezení předmětu, a to jak při vzniku, tak i při dalším vývoji. (Hroncová, 2005)

Rozvoj sociální pedagogiky v Německu je spojen s válečnou situací, objevovaly se zde potřeby sociálních aktivit, které měly kompenzovat ztráty v důsledku prohrané války a zlepšit tak situaci národa. (Klapilová, 1996)

Další zemí, kde má sociální pedagogika opravdu velkou tradici je Polsko. Kořeny polské sociální pedagogiky jsou spojovány, tak jako i v ostatních zemích, se společenskou situací v období 2. poloviny 19. století. Hlavním představitelem tohoto počátečního období je **S. Karpowicz** (1864–1921), který se snažil o formování sociální pedagogiky na objektivních základech a zároveň se snažil odstranit volnost v chápání výchovného procesu. Dalším zakladatelem sociální pedagogiky v Polsku je také **L. Krzywicki** (1859–1941), který založil základy systému osvěty. Krzywicki předpovídal, že kromě škol vznikne širší okruh osvětových institucí, které každému jednotlivci umožní plně se zapojovat do kulturního života a dále se vzdělávat. Za zakladatelku oboru sociální pedagogika v Polsku bývá pokládána **H. Radlinská** (1879–1954) – v r. 1908 v jedné ze svých prací poprvé používá pojem sociální pedagogika. Nejprve kladla důraz na národní pedagogiku a výchovu jednotlivce chápala z pohledu vztahu k životu společenské skupiny a životu národa. Radlinská si uvědomovala, že Polsko je zaostalá země, a proto chtěla v rámci jednotlivých úkolů sociální pedagogiky šířit osvětu i mezi dospělými. Žádala zpřístupnění kultury pro celou společnost bez výjimek. Jako největší přínos pro další rozvoj sociální pedagogiky můžeme považovat její koncepci dialektické souvislosti mezi jednotlivcem a prostředím a také aktivní účasti pedagoga na přetváření tohoto prostředí. Pedagog, který plánuje určitou výchovnou činnost s konkrétním výchovným cílem, musí počítat s vlivy prostředí a přihlížet k jejich působení. (Kraus, 2008)

Mnoho autorů zdůrazňuje souvislosti vzniku sociální pedagogiky se společenskou situací 2. poloviny 19. století zejména s jevy související s industrializací, mezi tyto jevy patří migrace obyvatelstva, dětská práce, negramotnost, výskyt sociálně patologických jevů a v neposlední řadě také adaptace lidí na nové životní podmínky ve městech.

1.1.1 Historie sociální pedagogiky v České republice

Počátky české a slovenské sociální pedagogiky bývají spojovány se jménem **G. A. Lindner**. Byl to první profesor pedagogiky působící na Karlově Univerzitě v Praze. Jeho dílo *Pedagogika na základě o vývoji přirozeném, kulturním a mravním* je důležitým základem pro rozvoj sociální pedagogiky u nás, použil v něm pojem sociální pedagogika a rozvíjel zde své názory na sociální funkci výchovy. Výchova má podle Lindnera připravit člověka k různým

společenským úkolům. Lindner si uvědomoval, že vliv vnějších podmínek může být jak pozitivní, tak negativní (některé podmínky cílevědomou výchovnou činnost podporují, jiné omezují). Usiloval o demokratizaci výchovy a také se snažil o zpřístupnění vzdělání všem členům společnosti. (Kraus, 2008)

Jako dalšího představitele sociální pedagogiky v této době lze v českých zemích jmenovat **Arnošta Inocence Bláhu** (1879–1960), filozofa a sociologa. Mezi jeho stěžejní dílo se řadí *Sociologie dětství*, které bylo dále rozvinuto do spisu *Sociologie intelligence*. Bláha byl především sociologem a jako sociolog se ve svých dílech zabýval například rozdělováním společnosti do sociálních skupin, nebo dalším tématem, sociologií rodiny. Bláha hovoří o tzv. sociologické pedagogice, kde zkoumá především vliv sociálního prostředí na jedince. Výchovu považuje jako prostředek k potlačování negativních vlivů prostředí (Galla, 1967).

M. Přadka zmiňuje osobnost **T. G. Masaryka**, který se ve svých dílech zamýšlí nad společenskými neduhy, jako je například alkoholismus, sebevražednost, nerovnoprávnost a tzv. sociální choroby. Řešením je jakási spontánní pedagogická svépomoc ve formě kroužků, spolků, organizací a hnutí, která si kladou za cíl povznesení morální a sociální (Přadka a kol., 1998).

Období první republiky je velmi chudé, co se týče autorů věnujících se sociální pedagogice a také děl takto zaměřených. Za jistou výjimku však můžeme považovat dílo **S. Velinského** „*Individuální základy sociální pedagogiky*“ (1927), kde uvádí, že předmětem sociální pedagogiky je rozvoj všech předpokladů osobnosti, které se mění vlivem prostředí, jeho pojetí splývá s celou pedagogikou.

Po roce 1948 byla sociologie prohlášena za buržoazní pseudovědu, tím byla potlačena také sociální pedagogika a přestala se rozvíjet. V 60. letech nastává politické uvolnění a s ním se znovu otevřela možnost dále rozvíjet tyto zakázané obory. V roce 1967 vydal **K. Galla** „*Úvod do sociologie výchovy*“, v níž se autor zabývá sociální funkcí výchovy a různým pojetím sociální pedagogiky. (Klapilová, 1996)

Slovenským představitelem v období před rokem 1989 byl **O. Baláž**. Sociální pedagogice se věnoval spolu se svými spolupracovníky v Ústavě experimentálnej pedagogiky SAV v Bratislave. O. Baláž a M. **Přadka** usilují o utváření nového obsahu oboru sociální pedagogika. Jejich koncepce oboru je založena na myšlence, že prostředí je významným činitelem pro utváření osobnosti. (Klapilová, 1996)

Velkým směrnicem této doby byl bezesporu slovenský překlad knihy **R. Wroczynského** *Sociální pedagogika (1968)*. Tato kniha se stala základní učebnicí sociální pedagogiky na vysokých školách a ovlivnila tak vývoj sociální pedagogiky na Slovensku i v Čechách.

„Sociální pedagogika v Česku vstupuje masivně na scénu společensky prospěšných aktivit teprve v nedávné době. Čini tak s vysokými aspiracemi, jak ve službách člověku jako individu, tak i celé společnosti v její globální kultivaci (Hřebíček, 2000, s. 9).“

Základní zlom pro českou i slovenskou sociální pedagogiku nastává po roce 1990. Kraus uvádí, že polistopadový vývoj sociální pedagogiky byl poměrně chaotický, jedná se především o samotný pojem „sociální pedagogika“, který byl vnímán v mnoha významech. Kraus uvádí následující čtyři významy:

- **metodologický význam**, sociálně pedagogický přístup k výchovnému procesu jako k sociálnímu jevu odrážejícímu všechny proměny společnosti
- **jako pedagogická disciplína**, která se zaměřuje na výchovné procesy a výchovné oblasti s dominantním vlivem prostředí
- **jako studijní (profesní) obor**, který se postupem času začal studovat na různých fakultách VŠ
- **jako vyučovací předmět**, který měl různorodý obsah (Kraus, 2001)

Můžeme konstatovat, že i přes období útlumu, kdy byla sociální pedagogika potlačována, její vývoj je velmi rychlý a dynamický, což dokazuje i velké množství publikací zabývajících se sociální pedagogikou a bezesporu také množství škol, které nabízejí Sociální pedagogiku jako studijní obor, a právě tím se budeme zabývat v následující kapitole.

2 SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA JAKO STUDIJNÍ OBOR NA VŠ

„Práce v pomáhajících profesích zaznamenala v poslední době značnou profesionalizaci způsobenou příchodem mladých odborníků vzdělaných v příslušných oborech. Do budoucna vzniká silná potřeba vytvoření systému permanentního vzdělávání pracovníků, a to v souladu s připravovanými reformami. Stát by měl pracovníkům poskytujícím podporu a pomoc těm, kteří se nemohou spolehnout na solidaritu rodiny nebo komunity, ve které žijí, umožňovat přístup k odpovídajícímu vzdělávání a tím současně garantovat uživatelům sociálního systému odbornou službu (Vávrová, 2003, s. 31).“

Sociální pedagogika se v posledním desetiletí stává velmi oblíbeným oborem. Možnost studia tohoto oboru na vysokých a na vyšších odborných školách se objevuje od první poloviny 90. let. Studijní obor Sociální pedagogika se formuje v souladu s vývojem samotné vědní disciplíny.

Hřebíček definuje Sociální pedagogiku jako vysokoškolský studijní obor, který má svůj cíl, smysl i obsah jasně vyjádřen a je podložen sociálně-vědní teorií. Tento obor zprostředkovává odborné vědomosti, dovednosti a schopnosti, přičemž vychází z požadavků praxe. Cílem Sociální pedagogiky je příprava absolventů, kteří se budou uplatňovat nejen v oblasti školství a sociální sféry, ale také ve zdravotnictví, resortu vnitra a spravedlnosti, v práci s dětmi, mládeží a dospělými. (Hřebíček, 2000)

Kraus uvádí, že studium sociální pedagogiky by mělo být především koncipováno jako kontinuální a celoživotní vzdělávání a také jako široký studijní obor, který zahrne veškeré odpovídající oblasti s možností další specializace. Jednotlivé stupně vzdělání, tedy vyšší odborné, bakalářské, magisterské a doktorské na sebe musí navazovat. Je žádoucí umožnit studentům pokračování do vyšších stupňů vzdělávání, ale zároveň je nutnost nastavit program tak, aby při ukončení v jakémkoliv stupni byl absolvent kvalifikován v dané profesní oblasti. Zároveň by však studenti měli mít možnost specializace na danou cílovou skupinu. S tím souvisí také potřeba dostatečného množství specializačních kurzů v oblasti dalšího vzdělávání. Pracovníci by měli mít možnost dalšího školení a různých inovačních kurzů (Kraus, 2008).

Také Procházka zdůrazňuje důležitost celoživotního vzdělávání: *„Jen oborově vzdělaný a zkušený sociální pedagog může pomáhat, doprovázet a inspirovat své klienty“ (Procházka, 2012, s. 78).*

Dle Krause (2001) by měl obsah vzdělávání sociálních pedagogů splňovat určité standardy:

- **Profesionální:** okruh teoretických znalostí a dovedností, kompetence pracovníka
- **Vzdělávací:** určité normy, které odpovídají statutu profesionála v dané oblasti nebo určité úrovni vzdělání potřebné pro dané pracovní zařazení
- **Zaměstnavatelské:** určité podmínky pro pracovní zařazení do jisté profese, rejstřík potřebných pracovních úkonů
- **Klientské:** definovány přímo klientem, jedná se o jeho potřeby, představy a požadavky, zahrnují nejen odbornost ale i lidské kvality.

V České republice je obvyklé široké pojetí tohoto studijního oboru. Patrná je profilace do dvou hlavních proudů a to do oblasti preventivní a terapeutické. Také samotná realizace oboru probíhá ve dvou základních koncepcích:

1. Pojetí se zaměřuje především na preventivní oblast a to zejména svým ukotvením ve sféře volného času
2. Pojetí zdůrazňuje více oblast terapeutickou a práci s ohroženou či rizikovou populací (Knotová, Holušková, 2006).

Dle Hřebíčka by kurikulum studijního oboru Sociální pedagogika mělo být složeno ze tří následujících částí:

1. **Obecně odborný základ** – filozofie socializace jedince, základy sociální pedagogiky, dějiny sociální pedagogiky, metodologie sociální pedagogiky, teorie sociálně- edukativního utváření osobnosti, teorie didakticko-osvojecího procesu, teorie školy a školské politiky, teorie rodiny jako sociální a edukativní instituce, teorie volného času a volnočasového utváření osobnosti, teorie sociálně-edukativního (včetně profesního) poradenství, teorie sociálního a výchovně-vzdělávacího managementu aj.
2. **Všeobecně vzdělávací část** – základy filozofie, základy ekonomie, základy politologie, cizí jazyky, základy statistiky, základy výpočetní techniky, vybrané hraniční vědy- např. psychologie, právo, sociologie.
3. **Specifická odborná část** – profesní poradenství, speciální pedagogika, pedagogika volného času, management školních a sociálních zařízení, řízení lidských zdrojů aj. (Coufalová, 2006).

Sociální pedagogika se vyučuje na mnohých vysokých školách v České republice. Z regionálního hlediska je dostupnost oboru Sociální pedagogika téměř na celém území ČR. Pracovištěm, kde má Sociální pedagogika největší tradici je Pedagogická fakulta v Hradci Králové a Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity v Brně.

V současné době se studijní obor Sociální pedagogika vyučuje na následujících osmi veřejných vysokých školách:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Masarykova univerzita v Brně
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Univerzita Hradec Králové
- Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
- Univerzita Karlova v Praze
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Univerzita Palackého v Olomouci - Cyrilometodějská teologická fakulta

Na Univerzitě Palackého v Olomouci je obor Sociální pedagogika nabízen jak v prezenční tak v kombinované formě a to v bakalářském stupni studia i v navazujícím magisterském. Obor zahrnuje kurzy obecné a sociální pedagogiky, pedagogické diagnostiky, obecné, sociální a vývojové psychologie, základů sociologie, filozofie, etiky, religionistiky, práva a další. Součástí studia jsou také odborné praxe. Cílem studia je nejen získání potřebných kompetencí pro výkon povolání v oblasti sociální pedagogiky, které je založeno na hlubokém teoretickém základě a následném využití teoretických poznatků v praxi, ale také kompletní prohloubení sociálního, kulturního, vzdělanostního přehledu absolventa. V neposlední míře je zde kladen velký důraz na hodnotový rozhled absolventů, s bližším zaměřením na křesťanské hodnoty. (Webové stránky Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci)

Univerzita Karlova v Praze - Husitská teologická fakulta

Husitská teologická fakulta byla založena v roce 1921 a je jednou ze tří teologických fakult Univerzity Karlovy. Sociální pedagogiku lze na této fakultě studovat v bakalářském programu a to pouze v prezenční formě studia. Délka studia je 3 roky. Příjímací řízení se skládá z ústní a písemné části. Počet přijatých studentů bývá obvykle 50. (Webové stránky Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)

Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta vznikla v roce 1964 sloučením pedagogických institutů v Hradci Králové a Pardubicích a je tak nejstarší součástí Univerzity Hradec Králové. Obor Sociální pedagogika lze zde studovat na bakalářské úrovni a také dále pokračovat v navazujícím magisterském programu a to jak v prezenční tak v kombinované formě. Sociální pedagogika je zde však na bakalářském stupni více zaměřena na výchovnou práci v etopedických zařízeních. Navazující magisterský obor již nese název pouze „Sociální pedagogika“. Podmínkou přijetí ke studiu bakalářského oboru, je dosažení úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání. U uchazečů se předpokládá všeobecné vzdělání na úrovni gymnázia zaměřené především na vědomosti z oblasti základů společenských věd. V oblasti osobnostní má mít uchazeč předpoklady pro práci s lidmi, komunikativní dovednosti a zájem o vlastní odborný rozvoj. (Webové stránky pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové)

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem – Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta je největší fakultou Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a je již šedesát let pedagogickým, vědeckým a kulturně vzdělávacím centrem regionu. Sociální pedagogika je této fakultě vyučována jak v prezenční tak v kombinované formě a po absolvování bakalářského studia mají absolventi pokračovat v tomto oboru také v navazujícím magisterském programu, který je opět jak v prezenční tak v kombinované formě. (Webové stránky pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem)

Ostravská univerzita v Ostravě – Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta Ostravské univerzity již půlstoletí poskytuje vzdělání budoucím či stávajícím učitelům všech typů škol napříč různými obory. Nabídka oborů je rozšířena také o obory neučitelské. Obor Sociální pedagogika zde lze studovat jak v prezenční tak v kombinované formě. Absolventi bakalářského stupně mají možnost pokračovat v navazujícím magisterském studiu a to opět jak v prezenční nebo kombinované formě studia. Studium oboru Sociální pedagogika je na této fakultě zaměřeno na přípravu kvalifikovaných odborníků a také na výchovu, v jejím užším slova smyslu, což znamená zaměření na morální chování a kultivaci emocionální stránky osobnosti člověka a jeho osobnostní rozvoj. V popředí přípravy je vize odborníka na výchovu se zájmem o prostředí a faktory, které především z tohoto hlediska ovlivňují formování jedince. V praxi to mimo jiné znamená vytváření pokud možno souladu mezi potřebami jedince a společností a organizování optimálního a vhodného způsobu života v dané společnosti. Studium je zde zaměřeno na dva základní směry a těmi jsou za prvé profylaxe, tedy odborná pedagogická pomoc při rozvoji osobnosti v prostředí rodiny, různorodých lokalit, vrstevnických skupin, hnutí či společenských organizací. Také je studium vedeno k vytváření kompetencí zaměřených na minimalizaci a v rámci možností také na odstranění ohrožujících podnětů. Zahrnuje jednak primární prevenci (formování zdravého životního způsobu), sekundární prevenci, tj. detekci jedinců a skupin s potenciálně sociálně patologickým jednáním. Za druhé je studium z části také zaměřeno na oblast kompenzace a nápravy negativních vlivů na zdravé výchovné formování. Na oblast kompenzace je kladen větší důraz v navazujícím magisterském studiu oboru Sociální pedagogika. (Webové stránky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě)

Masarykova univerzita v Brně – Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity byla založena roku 1946. Na této fakultě je obor Sociální pedagogika možno studovat v bakalářském, magisterském a také doktorském programu. Doktorské studium je vedeno v prezenční i kombinované formě, bakalářské a magisterské pouze v kombinované formě, avšak v prezenční formě tato fakulta nabízí obor Sociální pedagogika se zaměřením na volný čas, kterou lze studovat také v navazujícím magisterském studiu, také v prezenční formě. V tomto oboru je cílem studia připravit pedagoga schopného pro práci a rozvoj osobnosti dětí, mládeže a dospělých. Součástí výuky je jak teoretická část, tak i praktická část, což jsou povinné výukové terénní kurzy. Studium

také zahrnuje výuku cizího jazyka. Absolventi jsou připraveni pro práci s lidmi všech věkových a sociálních kategorií. (Webové stránky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně)

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta, v době vzniku Jihočeské univerzity v roce 1991, tvořila spolu se Zemědělskou fakultou její základ. V současnosti má 17 kateder a zaměřuje se především na přípravu učitelů pro 1. a 2. stupeň ZŠ. Obor Sociální pedagogika tato fakulta nabízí pouze pro bakalářský stupeň studia a to pouze v kombinované formě. Cílem tohoto studijního programu je rozvinout potřebné profesní kompetence v kontextu se záměry reformy veřejné správy, a to především ve směru posílení profesionality činnosti v oblasti sociální, preventivní a výchovné práce. Dále také vytvářet základ pro rozvoj komunikativních, organizačních a řídicích dovedností, podpůrná je snaha budovat proklientsky orientované pojetí práce a posilovat takové pojetí profese, jehož součástí je pomáhající a poradenská činnost. (Webové stránky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)

2.1 Sociální pedagogika na UTB ve Zlíně

Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně je poměrně mladým oborem, který si získal u studentů značnou oblibu, což dokazuje množství zájemců o studium tohoto oboru. Lze doufat, že Sociální pedagogika na UTB bude i nadále žádaná, tak jako i absolventi, kteří tento obor vystudují.

Sociální pedagogika na UTB ve Zlíně je vedena na Fakultě humanitních studií. Tato fakulta v lednu tohoto roku oslavila své desáté výročí od svého založení. Fakulta humanitních studií (FHS) vznikla jako samostatná fakulta Univerzity Tomáše Bati a za dobu své existence se vypracovala ve vysokoškolské pracoviště, které obsahuje atraktivní studijní programy a obory a také zajišťuje svým absolventům široké uplatnění na trhu práce. Fakulta se stala velmi kvalitním pracovištěm v oblasti anglické a německé filologie, andragogiky, sociální a předškolní pedagogiky a také nelékařských zdravotnických oborů. Vzdělávací a vědecká činnost je pod záštitou jednotlivých ústavů: Ústav pedagogických věd (ÚPV), Ústav školní pedagogiky (ÚŠP), Ústav zdravotnických věd (ÚZV), Ústav moderních jazyků a literatur

(ÚMJL) a Centrum jazykového vzdělávání (CJV). Sociální pedagogika je řazena do Ústavu pedagogických věd. V letošním akademickém roce, tedy 2016/2017, je na fakultě zapsáno celkem 2 170 studentů. (Webové stránky Fakulty humanitních studií, UTB)

Ústav pedagogických věd realizuje výuku v oborech Sociální pedagogika, jak již bylo zmíněno, a to v bakalářském i navazujícím magisterském stupni v prezenční i kombinované formě. Dále je to obor Andragogika v profilaci na řízení lidských zdrojů v neziskové sféře, tento obor je možno studovat v bakalářském stupni kombinované formy. (Webové stránky Fakulty humanitních studií, UTB)

Autoři Chudý, Hladík, Kročková (2007) uvádí, že na UTB vznikl studijní obor Sociální pedagogika, zaměřený na pomáhající profese a orientující se na integraci vědomostí získaných z různých společenských věd a zároveň je tento obor doplňován o praktické dovednosti ze speciálních věd. Tato integrace vznikla propojením tří hlavních předmětových modulů:

- Předměty všeobecného a odborného základu
- Předměty pedagogicko-psychologické
- Předměty profilující

Jak již bylo zmíněno, Sociální pedagogiku lze na UTB studovat na bakalářské úrovni a dále také na úrovni magisterské, poté lze navázat na nejvyšší stupeň vysokoškolského studia, kterým je doktorské studium. Všechny tři stupně lze studovat jak v prezenční tak v kombinované formě.

Na bakalářské studium Sociální pedagogiky se každoročně hlásí přibližně 260 uchazečů k prezenční formě studia a v průměru 80 z nich je přijato ke studiu. U kombinované formy je počet přijatých uchazečů vyšší, přibližně 110 studentů získá možnost studovat na UTB, přihlášku podává každoročně v průměru 205 uchazečů. Podmínky pro přijetí jsou pro obě dvě formy studia stejné, uchazeč musí splnit co s nejlepším možným výsledkem přijímací zkoušku, jedná se o Národní srovnávací testy organizované společností Scio. Délka bakalářského studia je 3 roky. Základem studia jsou pedagogicko-psychologické disciplíny a praktické dovednosti, které jsou vedeny ve velké míře prostřednictvím sebezkušenostní výuky. Studenti si získané teoretické informace mají možnost ověřit a vyzkoušet prostřednictvím výukové praxe, kterou povinně absolvují. Psychologické předměty jsou jednou z hlavních složek tohoto oboru a jsou zde zahrnuty základní i aplikované psychologické disciplíny (psychologie osobnosti, vývojová, sociální, pedagogická, poradenská, psychopatologie apod.), důraz je kladen především na posilování praktické i osobnostní kompetence studentů. Dalšími

neméně důležitými předměty jsou – filozofie, sociologie, speciální pedagogika. V prvním ročníku bakalářského studia prezenční formy studenti absolvují adaptační kurz, který napomáhá k seznámení spolužáků, dále se zde utváří nové přátelské a kolegiální vztahy a zároveň jsou také studenti seznámeni s oborem a se studiem na Univerzitě Tomáše Bati. (Webové stránky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně)

Navazující magisterský obor Sociální pedagogika si studenti volí spíše v kombinované formě, v průměru se hlásí každý rok 190 studentů a k prezenční formě přibližně 50 uchazečů. Délka magisterského studia je 2 roky. Uchazeči jsou přijímáni na základě písemné zkoušky, jejímž obsahem je učivo bakalářského stupně oboru Sociální pedagogika, toto přijímací řízení je uskutečňováno na Fakultě humanitních studií. Obsah studia navazuje na bakalářské studium a studenti si především rozšiřují společenskovední znalosti. Cílem je připravit studenty teoreticky i prakticky pro kvalifikovaný výkon profesních činností, které odpovídají především manažerským, poradenským a také dalším specializovaným funkcím v oblasti sociálně pedagogické. (Webové stránky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně)

2.1.1 Koncepce Sociální pedagogiky na UTB ve Zlíně

Sociální pedagogika na UTB ve Zlíně koncipuje pedagogiku v širokém slova smyslu. Jako vědeckou disciplínu a také jako výzkum, který se zabývá vzděláváním a výchovou v různých oblastech života společnosti. Pedagogická disciplína se tedy nezaměřuje pouze na školy a jiné vzdělávací instituce, na děti a mládež ale zaměření je mnohem širší. Teoretickou oporu nalézá tento obor především v psychologii, sociologii, pedagogice a právních vědách. Sociální pedagogika na UTB ve Zlíně je směřována na práci s ohroženými skupinami populace, na oblast výchovy a pomoci rodinám s problémovými dětmi, dále na práci s nepřizpůsobivými jedinci a rizikovými, sociálně znevýhodněnými skupinami. (Vávrová, 2002)

Sociální pedagogika na UTB je koncipována na přípravu studentů pro práci na středních a řídicích postech a to v následujících oblastech:

- Resort školství mládeže a tělovýchovy
- Resort sociálních věcí
- Resort zdravotnictví

Struktura tohoto oboru vyplývá především z potřeb praxe, profesních standardů a kompetencí. Studijní obor je nastaven dostatečně flexibilně s ohledem také na nové kontexty práce

sociálního pedagoga, které probíhají v závislosti na ekonomických, sociálních, politických a kulturních procesech, neboť společnost se stále vyvíjí. Cílem je respektovat nové paradigmaty v sociálně pedagogických vědách, sledovat podmínky potřeb společnosti a vnímat také aktuální problémy, které teprve vstupují do popředí. (Chudý, Hladík, Kročková, 2007)

Díky tomu, že je Sociální pedagogika transdisciplinární vědou a využívá poznatky hraničních disciplín tak také uplatnění absolventů je mnohem širší a je díky tomu zajištěna profesní adaptabilita. Obsah programu se řídí momentálními nároky profese a také aktuálními i budoucími problémy, kterými se tento obor zabývá. Studium je koncipováno jako graduální, modulové a vychází především z empirických zkušeností, také ze současných poznatků v oblasti rozvoje univerzitního vzdělávání a jeho následném využití v praxi. Absolventi se profilují v následujících segmentech pracovních činností:

- Pedagogické
- Manažerské
- Poradenské

Absolvent je po vystudování připraven na širokou škálu uplatnění, předpokládá se také možnost, další specializace v podobě různých kurzů a školení a to již ve své zvolené konkrétní oblasti, ve které chce působit. Koncepce výuky oboru Sociální pedagogika na UTB vychází z uznávaných teoretických i metodických zásad a nejvýznamnějších přístupů v současné pedagogice, psychologii a aplikované sociální psychologii. (Chudý, Hladík, Kročková, 2007)

3 ABSOLVENT OBORU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

P. Klíma (1993) definuje sociálního pedagoga těmito slovy: „*Jedná se o specializovaného odborníka vybaveného teoreticky, prakticky a kompetenčně pro záměrné působení na osoby a sociální skupiny především tam, kde životní způsob, životní praxe těchto jednotlivců či sociálních skupin se vyznačuje destruktivním či nekreativním způsobem uspokojování potřeb a utváření vlastní identity*“ (in Kraus; Poláčková, 2001, s. 19)

Bakošová (2005) uvádí několik předpokladů, které by měl absolvent Sociální pedagogiky splňovat:

Osobnostní předpoklady - schopnost porozumět, aktivně naslouchat, velmi dobré komunikační schopnosti, empatie, altruismus, poskytnutí pomoci aj.

Všeobecné požadavky - odborné znalosti teoretických základů výchovy, odborná způsobilost, profesionální a morální postoje, základní metodologické schopnosti, schopnost aplikovat teoretické poznatky v praxi aj.

Speciální požadavky - schopnost plánovat, organizovat, monitorovat, metodicky a koncepčně usměrňovat sociálně-pedagogickou práci, reflektovat sociální problémy a specifikovat sociálně pedagogické aspekty, schopnost kooperace s klienty a kolegy, ochota zdokonaľovat, ochota nadále se vzděľavat, znalost cizích jazyků, znalosti informační technologie aj.

Při tvoření profilu absolventa oboru Sociální pedagogiky bychom měli vycházet z hlavních charakteristik profese, kterou (Kraus, 2000, s. 74) definuje následovně: „*Jde o komplexní zabezpečování sociálně výchovné práce ve směru integračních (týká se osob, které potřebují pomoc, nachází se v ohrožení či v krizových životních situacích) a rozvojových (jedná se o zajištění optimálního rozvoje osobnosti ve směru zdravého životního způsobu)*. “

Dále Kraus uvádí, že absolvent oboru Sociální pedagogika by měl disponovat schopností orientovat se v sociálně ekonomické problematice soudobé české společnosti, aby dovedl identifikovat dané sociální situace, které mohou vést ke vzniku sociálního i výchovného problému jedince a také celých skupin a dokázal hledat řešení těchto problémů. Absolvent oboru by měl být tedy vybaven dobrými komunikačními schopnosti, dále by měl umět diagnostikovat výchovné situace a prostředí, ve kterém se vychovávaný nachází, neměla by chybět znalost preventivních i základních terapeutických postupů a schopnost organizování zájmových aktivit. To by měli absolventi získat především na základě znalostí z pedagogických a psychologických disciplín. (Kraus, 2000).

3.1 Kompetence Sociálního pedagoga

Procházka (2012) definuje pojem kompetence jako soubor profesních dovedností a zkušeností, kterými by měli disponovat pracovníci, aby byli schopni kvalitně, kvalifikovaně a efektivně vykonávat svá povolání.

Na osobu sociálního pedagoga jsou kladeny vysoké nároky a to jak na psychickou tak také na fyzickou stránku jeho osobnosti. Velmi důležitá je především psychická i emotivní vyrovnanost, dále také vnímavost, sebekontrola a morální aspekty osobnosti. Sociální pedagog by měl být nadaný především v oblastech sociální komunikace, sociální diagnostiky, sociální terapie, asertivního řešení problémů a podobně. Hlavním znakem kvalitně prováděné sociálně pedagogické činnosti je schopnost utvářet pevné interpersonální vztahy mezi sociálním pedagogem a klientem. (Kraus; Poláčková, 2001)

Kraus vymezuje tři kompetenční oblasti:

- Kompetence pedagogické - vymezena výchovně vzdělávacími úkoly
- Kompetence specializační (předmětová, odborná) - vymezena obsahovou připraveností učitelů, vychovatelů apod.
- Kompetence sociální - vymezena společensko kulturními a společensko politickými poměry.

K výše zmíněným kompetencím odborným se pojí způsobilost obecně osobnostní, což je míra sociability, sebekontroly, kladné sociální ladění, míra empatie a míra kreativity. (Kraus, 1998)

Kompetence Sociálního pedagoga dle Bakošové (2005):

Kompetence edukační

- zaměřeny především na výchovu, sebevýchovu, vzdělání, sebevzdělávání a převýchovu, Sociální pedagog se podílí na tvorbě teoretické části sociální pedagogiky, také kooperuje při řešení výzkumných projektů, dále řeší problémy spojené se sociální politikou státu, v neposlední řadě se zabývá výchovou dětí a mládeže, přesněji řečeno problematikou jejich osobnostního růstu, vývoje prosociálního chování, smyslu pro solidaritu, úctu a toleranci, je také schopen ovládat umění pozitivní komunikace s druhými

Kompetence převýchovy

- Sociální pedagog umí včas reflektovat nadcházející konfliktní situace, či patologické jevy a je připraven jim předejít, ovládá metody převýchovy, resocializace a reedukace a je schopen je efektivně uplatnit, tam kde jsou potřeba

Kompetence poradenství

- Sociální pedagog studuje varianty sociální intervence, je schopen tvořit individuální i skupinové programy, které mají preventivní charakter, dále pomáhá při začlenění jednotlivce do kolektivu, poskytuje pomoc při narušených situacích v rodinném prostředí, hlídá dodržování práv dětí a mládeže, rodičům poskytuje informace a rady o výchovných procesech

Kompetence prevence

- v primární a sekundární prevenci organizuje činnosti, které mají za cíl zabránit vzniku patologických jevů ve společnosti jako například školní šikana, drogy, ale také diskriminační problémy

Kompetence Sociálního pedagoga dle Sýkory (2006): Kompetence profesně oborové

- schopnost samostatně plánovat, analyzovat, projektovat a realizovat sociálně pedagogické koncepce a projekty

Kompetence sociálně pedagogické

- vědomosti o sociálních procesech výchově a vzdělávání jedince a také dovednosti pro kultivaci jedince, či skupin a prevenci sociálně patologických jevů

Kompetence diagnostické a intervenční

- souhrn znalostí a schopností potřebných k diagnostice interpersonálních vztahů, sociálního prostředí, podmínek života, pedagogického působení a jeho efektů

Kompetence komunikativní

- znalost procesů sociální komunikace a schopnost tuto komunikaci pozitivně ovlivňovat

Kompetence řídicí a normativní

- znalosti metod řízení, práva, ekonomie a schopnost vedení lidí a organizací

Kompetence osobnostně kultivující

- všeobecný přehled o současném dění ve společnosti a orientace v základních vědních oborech

Jak uvádí Prokop (2000), profesionální kompetence sociálního pracovníka či sociálního pedagoga by měly být rozvíjeny se zřetelem na klienta a to v souladu se společenskou dynamikou sociálně politického prostředí, kdy jsou vnitřní procesy určeny aktuálně ve vzájemných vztazích.

4 UPLATNĚNÍ SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA NA TRHU PRÁCE

„Absolventi tohoto oboru jsou připraveni pro výkon práce v personálně sociální, preventivně represivní, edukační a reedukační oblasti, vybaveni souborem teoretických znalostí a dovedností z oblasti personální práce, komunikace, aplikace práva, didaktických dovedností, řídicích dovedností. Také jsou připraveni v oblasti metod a technik výzkumu v sociálních vědách a jsou schopni samostatně realizovat a vyhodnocovat méně rozsáhlé sociologické a pedagogické výzkumy.“ (Zapletal, 2000, s. 403)

Situace, kdy absolvent oboru Sociální pedagogika, hledá vhodné uplatnění na trhu práce je svým způsobem specifická, jelikož je tento obor velmi rozsáhle oborově zaměřen. Mikulková se vyjadřuje k odlišnosti pojetí oboru na jednotlivých vysokých školách, tvrdí, že tato různorodost pojetí, významně limituje profesní zařazení do různých institucí, následkem je, že v praxi se neví, jak vlastně takový sociální pedagog vypadá. (Čech, Čerstvá, 2009)

Kubíčková a Filipi (2014) uvádějí legislativu, kde je zmíněna, profese sociálního pedagoga. Stanovuje její kvalifikační předpoklady a také ji charakterizuje. Jedná se o **zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě**. V katalogu prací tuto profesi doposud nenajdeme.

V obecném smyslu můžeme uplatnění absolventů Sociální pedagogiky hledat v pomáhajících profesích. Dále do této skupiny patří například lékaři, zdravotní sestry, pedagogové, sociální pracovníci, ale také pečovatelky, psychologové, pedagogové volného času a vychovatelé. Profesní činnost absolventa Sociální pedagogiky, je však v jistých směrech specifická a nelze ji zaměňovat s činnostmi příbuzných profesí. Jeho působení může pomoci řešit problémy i v oblastech, které byly doposud opomíjeny. (Čech, Čerstvá, 2009).

„Uplatnění této profese začíná u školních družin, domovů mládeže, středisek volného času, diagnostické ústavy, speciální výchovná zařízení, střediska závislosti, krizová centra, linky důvěry, funkce sociálního asistenta, léčebná a rekreační zařízení až po kluby a domovy důchodců. Podstatou veškeré této činnosti je výchovná práce.“ (Kraus, 1996, s. 121).

Uplatnění Sociálního pedagoga můžeme nalézt například v níže uvedených rezortech (Kraus; Poláčková, 2001):

- a) **rezort školství, mládeže a tělovýchovy:**
- b) **rezort spravedlnosti:**
- c) **rezort zdravotnictví:**
- d) **rezort sociálních věcí:**
- e) **rezort vnitra:**

Resort školství mládeže a tělovýchovy

Resort školství, mládeže a tělovýchovy nabízí široké uplatnění profese sociálního pedagoga a to například ve školních klubech, ve školní družině, v domovech mládeže, v domovech dětí a mládeže, v dětských domovech, ve střediscích volného času, v institucích ochranné výchovy (včetně výchovného poradce ve školách) ale také v systému preventivně výchovné péče (jako jsou např. krizová centra, střediska pro mládež) (Kraus et al., 2001).

Němec et al. (2002) uvádí, že sociální pedagog může pracovat ve školní družině, kde děti pobývají těsně po vyučování nebo dokonce přímo ve třídě, což je nová profese tzv. sociálního nebo pedagogického asistenta.

Domy dětí a mládeže specificky zaměřené na volný čas nabízejí různé aktivity, práci v kroužcích a napomáhají tak ke komplexnímu využití volného času.

Jiným druhem zařízení jsou Dětské domovy. Zde se jedná o obtížnou výchovnou činnost, kde vychovatel ve své podstatě nahrazuje rodiče, rodičovskou péči a lásku, kterou dítě většinou nepoznalo.

Pro mladé sociálně neadaptovatelné jedince jsou zřizovány Domovy sociální prevence. Jejich režim je v mnohém odlišný od internátních zařízení, probíhá zde resocializační program, pracovní terapie, sociální rehabilitace a jiné programy.

Resort spravedlnosti

Kraus et al. (2001) uvádí, že v resortu spravedlnosti může sociální pedagog plnit funkci vychovatele v nápravných zařízeních, věznicích a institutu probačního pracovníka v oblasti penitenciární a postpenitenciární péče.

Fábry (2009) tvrdí, že primárním úkolem penitenciární vědy pro společnost je primárně hledání a vytvoření nejúčelnějšího, filozoficky, eticky, humánně i kriminologicky podloženého způsobu výkonu trestu odnětí svobody. Postpenitenciární péče nastupuje až po výkonu trestu odnětí svobody a má jednoznačný cíl, zajistit co největší účinnost vykonaného trestu, pomoci jedinci při novém vstupu do společnosti a nadále podporovat jeho převýchovu, změnu názorů a hodnot.

Probační pracovníci se především věnují odklonu v trestním řízení, kam v našich podmínkách řadíme institut narovnání a podmíněčné zastavení trestního stíhání, dále pak probační dohled (v případě podmíněčného odsouzení se stanoveným omezením), včasnou a soudní pomoc, zvláštní ustanovení o účinnou lítost a zajišťování průběhu a kontroly trestu obecně prospěšných prací. Ve všech zmíněných případech pracuje probační pracovník v úzké součinnosti s klientem, v níž jsou zahrnuty jak prvky psychosociální podpory a pomoci tak zároveň dohledu a vedení. (Kraus et al., 2001).

Resort zdravotnictví

Resort zdravotnictví nabízí pro sociálního pedagoga uplatnění v psychiatrické léčebně, v rehabilitační instituci a v kontaktních centrech (např. protidrogová). Zaměstnání v centrech zaměřených na drogovou problematiku má několik forem, jedná se o prevenci, poradenství dále péče o drogově závislé a jejich rodiny, resocializační programy a jiné. (Němec et al., 2002).

Dle Mlčáka (2005) je tento resort spíše zaměřen na oblast sociální práce, kterou zastávají sestry pro sociální službu a v oblasti psychiatrie pak resocializační pracovníci. Sestry také mimo jiné pomáhají pacientům v krizových situacích ohrožujících jejich zdravotní stav, dále řeší sociální problémy a jednají s příslušnými institucemi. Resocializační pracovníci v psychiatrickém zařízení poskytují různé služby, například socioterapii, poradenství, arteterapii nebo vedou chráněné dílny.

Resort sociálních věcí

V resortu sociálních věcí může sociální pedagog nalézt uplatnění jako sociální asistent, sociální kurátor pro mládež, ale také může pracovat v institucích sociálně výchovné péče pro seniory, a v ústavech sociální péče. Dále sem patří funkce sociálního asistenta neboli street

workera, která je zaměřena na práci v terénu a její hlavní úlohou je poskytnout možnosti lidem, kteří váhají vstoupit do „kamenné“ instituce (Kraus et al., 2001).

Resort vnitra

Resort vnitra nabízí možnosti uplatnění pro sociálního pedagoga v utečeneckých táborech a také v nápravných zařízeních (Kraus et al., 2001).

Prokop (2000) spatřuje uplatnění sociálních pedagogů také v oblasti sociálního managementu, tvrdí, že sociální pedagogové jsou ti pravý odborníci, kteří by měli určovat prioritní problémové a vývojové přístupy sociálnosti sociálního státu, mnohdy spojenou s rovinou financování. Většinou ale o těchto věcech rozhodují odborníci z jiných oborů, nebo dokonce politici. (Prokop, 2000)

4.1 Problémy spojené s výkonem profese sociálního pedagoga

Jankovský (2003) uvádí, že pomáhající profese sebou mnohdy přináší celou řadou obtíží, problémů a zklamání. Pomoc druhým vyžaduje od osob, které pomoc poskytují určité dispozice, vzdělání a někdy i ochotu přinášet oběti.

Jedním z dopadů, které jsou spojené s výkonem pomáhajících profesí, tedy i s činností sociálního pedagoga, je syndrom vyhoření. Projevuje se ztrátou elánů, radosti ze života, osoba je bez energie, zájmu a nadšení, které je k výkonu profese potřeba. Postupně dochází k celkové stagnaci jedince až k úplné rezignaci. Člověk postihnutý syndromem vyhoření je frustrován, reaguje podrážděností, nedůvěřivostí, apatií, cynismem a je celkově vyčerpán (Jankovský, 2003)

Definice Pinesové (1985), kterou cituje Baštecká (2003) zní následovně: „*Syndrom vyhoření lze popsat jako duševní stav objevující se často u lidí, kteří pracují s jinými lidmi. Tento stav ohlašuje celá řada symptomů: člověk se cítí celkově špatně, je emocionálně, duševně a tělesně unavený. Má pocity bezmoci a beznaděje, nemá chuť do práce ani radost ze života. Vyhoření většinou není důsledkem izolovaných traumatických zážitků, nýbrž se objevuje jako plíživé psychické vyčerpání.*“ (Baštecká, 2003, s. 138)

Podle Baštecké (2003) je vyhoření charakterizováno několika znaky:

únava – výrazná je únava emoční, která se projevuje nedůvěrou, necitlivostí ke klientům, kteří pracovníka nezajímají, nebo dokonce pociťuje, že ho otravují

bezmocnost a beznaděj – ponurá nálada je omezena pouze na pracovní okruh, svou budoucnost pracovník vidí pesimisticky, je náchylnější k tělesným nemocem

plíživost – proces vyhoření nevzniká ze dne na den, ale trvá i několik let stává se, že i samotný jedinec si nepovšimne změn, které nastaly v jeho profesi

Syndromu vyhoření může předcházet několik fází, které uvádí Baštecká (2003):

- **naděšení** – vyznačuje se vysokými ideály a angažovaností pro práci, obvyklé u mladých, začínajících pracovníků
- **stagnace** – nedaří se uskutečňovat plánované představy, pracovníkovi začínají být klientovi požadavky na obtíž
- **frustrace** – pracovník chodí do práce se stavem úzkosti a s nezájmem a je zklamán svým zaměstnáním
- **apatie** – nepřátelské chování ke klientům, pracovník vykonává jen nejnutnější povinnosti a ostatní odkládá
- **syndrom vyhoření** – stav psychického vyčerpání

Dle Úlehly (2005), každý kdo je nebo se chce stát pracovníkem pomáhající profese, potřebuje tři základní prameny, z kterých může čerpat: prvním pramenem je „učitel“, neboli někdo od koho se může učit, druhým zdrojem je „kolega“ – partner, na stejné lodi, se kterým může konzultovat společné situace, nápady, problémy ihned přímo na pracovišti a posledním pramenem je supervizor, což je osoba velmi důležitá v pomáhajících profesích, je to osoba která může poskytnout pomoc. Tyto tři zdroje jsou pro každého pracovníka posilou i prevencí syndromu vyhoření.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PEDAGOGICKÝ VÝZKUM

Praktickou část této práce tvoří kvantitativní výzkum, který je zaměřen na absolventy oboru Sociální pedagogika a jejich postavení na trhu práce. Cílem výzkumu je zjistit, zda se absolventi uplatňují v oboru, který vystudovali, jaké pozice nejčastěji obsazují a jaké pozice jsou absolventy nejvíce žádány. Dále se výzkum zaměřuje na zpětné hodnocení Univerzity Tomáše Bati a oboru Sociální pedagogika. Cílem je zjistit, zda by absolventi i s odstupem času volili stejně či nikoliv.

5.1 Výzkumné otázky

Jaké je uplatnění absolventů oboru Sociální pedagogika na trhu práce?

1. Co vedlo respondenty ke studiu oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně?
2. Jak nyní hodnotí absolventi oboru Sociální pedagogika svůj výběr studijního oboru a univerzity?
3. Do jaké míry vnímají absolventi oboru Sociální pedagogika své studium za prospěšné a užitečné v jejich pracovním a osobním životě?
4. Jaké pracovní pozice, jsou absolventy oboru Sociální pedagogika nejvíce vyhledávány?
5. Jaké pracovní pozice jsou absolventy oboru Sociální pedagogika nejvíce obsazovány?
6. Do jaké míry jsou absolventi oboru Sociální pedagogika spokojeni se svým současným zaměstnáním?

5.2 Výzkumné cíle

Zjistit, jaké je uplatnění absolventů oboru Sociální pedagogika na trhu práce.

1. Zjistit, zda se absolventi oboru Sociální pedagogika uplatňují v oboru, který vystudovali.
2. Zjistit, jaké pracovní místa jsou absolventy oboru Sociální pedagogika nejvíce vyhledávány.

3. Zjistit, jaké pracovní pozice jsou absolventy oboru Sociální pedagogika nejvíce obsazovány.
4. Zjistit, jak hodnotí absolventi oboru Sociální pedagogika studium na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně?
5. Zjistit, zda jsou absolventi oboru Sociální pedagogika spokojeni s oborem, který vystudovali.
6. Zjistit, zda jsou absolventi oboru Sociální pedagogika spokojeni se svým současným zaměstnáním.

5.3 Výzkumná metoda

Jako výzkumnou metodu jsme zvolili jednu z velmi frekventovaných metod v pedagogickém výzkumu, a to dotazníkové šetření. Dotazník obsahuje celkem 24 položek, většina otázek je polouzavřených, ale jsou zde obsaženy také otevřené, uzavřené a škálové otázky.

První tři položky dotazníku zjišťují věk, pohlaví a také ročník, kdy respondent získal magisterský titul na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, z oboru Sociální pedagogika. Dále se dotazník zaměřuje na zjištění informací ohledně volby právě tohoto studijního oboru a univerzity. Pokoušíme se zjistit, proč si absolventi zvolili právě tento obor a tuto konkrétní univerzitu, jaké hledisko u nich při volbě převažovalo a zda by volili stejně, kdyby se rozhodovali znovu. Těmito položkami dotazníku zjišťujeme odpověď na **druhou a třetí výzkumnou otázku**. (VO 2: Co vedlo respondenty ke studiu oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně? VO 3: Jak nyní hodnotí absolventi oboru Sociální pedagogika svůj výběr studijního oboru a univerzity?)

Dalšími otázkami z dotazníku zjišťujeme, jak respondenti hodnotí svůj přístup ke studiu, a to z několika hledisek – plnění úkolů během studia, příprava na zkoušky, aktivita na praxi, aktivita během studia, dobrovolná činnost, zájem o studovaný obor. Dále se ptáme na to, jaké vědomosti a schopnosti získané během studia, respondenti vnímají jako užitečné ve svém pracovním a osobním životě a jaké konkrétní prvky ze studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně považují za nejvíce přínosné. Těmito položkami dotazníku odpovídáme na **čtvrtou výzkumnou otázku** (VO 4: Do jaké míry vnímají absolventi oboru Sociální pedagogika své studium za prospěšné a užitečné ve svém pracovním a osobním životě?)

V druhé polovině dotazníku se již pomalu zaměřujeme na absolventy a jejich pracovní činnost, ptáme se tedy na to, jaký byl jejich přístup k práci už během studia, tedy zda měli respondenti nějakou brigádu a jakého druhu, zjišťujeme také, zda se respondenti drželi svého oboru a bylo pro ně primární si najít práci ve vystudovaném oboru. Dále zjišťujeme, jak dlouho trvalo absolventům najít si práci, po získání magisterského titulu, jakým způsobem práci našli, jaké prostředky využívali k hledání práce, a také nás zajímá, jaká práce je pro respondenty cílem do budoucna. Tyto položky dotazníku nám odpovídají na **pátou a šestou výzkumnou otázku** (VO 5: Jaké pracovní pozice jsou absolventy oboru Sociální pedagogika nejvíce vyhledávány? VO 6: Jaké pracovní pozice jsou absolventy oboru Sociální pedagogika nejvíce obsazovány?)

V poslední části respondenty rozdělujeme na ty, kteří jsou v současné době zaměstnaní a na ty, kteří jsou momentálně bez placeného zaměstnání. Zaměstnaných respondentů se ptáme, v jakém sektoru pracují, jakou funkci ve svém zaměstnání zastávají, dále na to, zda je jimi vystudovaný obor ten vhodný pro jejich momentální zaměstnání a v neposlední řadě na jejich spokojenost v současném zaměstnání, a to opět z několika hledisek – finanční ohodnocení, náplň práce, pracovní doba, vztah se zaměstnavatelem, vztah s kolegy, pracovní prostředí. Nezaměstnaných respondentů jsme se prostřednictvím položek v dotazníku ptali, zda jsou vedeni na úřadu práce, z jakého důvodu se domnívají, že si doposud nenalezli práci a jaké kroky činí k nalezení zaměstnání. Tyto položky dotazníku nám odpovídají na **sedmou výzkumnou otázku** (VO 7: Do jaké míry jsou absolventi oboru Sociální pedagogika spokojeni se svým současným zaměstnáním?).

5.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvoří absolventi oboru Sociální pedagogika, magisterského, prezenčního programu, kteří absolvovali na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. První absolventi prezenční formy studia získali magisterský titul již v roce **2009**, doposud tedy absolvovalo osm ročníků. Z těchto osmi ročníků celkem **334** studentů úspěšně ukončilo své studium získáním magisterského diplomu z oboru sociální pedagogika. V průměru tedy každým rokem tento obor úspěšně vystuduje 42 studentů. Základním souborem v našem výzkumu je 334 absolventů oboru Sociální pedagogika.

Kontakt na absolventy jsme získávali neoficiální cestou a to prostřednictvím sociální sítě, kde má většina absolventských ročníků své uzavřené skupiny, které dle potřeby stále využívají ke kontaktování se navzájem. Oslovili jsme vždy jednoho člena této skupiny prostřednictvím textové zprávy, s prosbou o vyplnění dotazníku a zároveň o uveřejnění tohoto dotazníku v jejich skupině. Dále jsme také respondenty oslovovali prostřednictvím přátel, požádali jsme je, aby o vyplnění dotazníku poprosili své přátele a známé, kteří absolvovali na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně z oboru Sociální pedagogika v magisterském programu. Můžeme tedy konstatovat, že byl použit záměrný výběr výzkumného souboru a to technikou „sněhové koule“. Tímto způsobem se nám podařilo získat celkem **294** respondentů, což je náš výběrový soubor.

5.5 Způsob zpracování dat

Data získaná z dotazníků byla nejprve přetříděna a neúplné dotazníky, popřípadě chybně vyplněné byly vyřazeny. V další fázi jsme veškerá data zaznamenali do datové tabulky vytvořené v programu Microsoft Office Excel. Při vyhodnocování škálových položek dotazníku jsme určili modus, který nám určuje nejčastěji opakovanou hodnotu v souboru dat. Následně byly výsledky jednotlivých položek dotazníku přiřazeny k příslušným výzkumným otázkám, tímto jsme získali odpovědi na výzkumné otázky, které jsou v následující kapitole interpretovány a také znázorněny v grafech.

6 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

V této kapitole budou data, získaná výzkumným šetřením vyhodnocována a následně je budeme interpretovat. Postupujeme dle jednotlivých výzkumných otázek, na které budeme odpovídat prostřednictvím položek dotazníku. Hlavní výzkumná otázka bude vyhodnocena jako poslední, jelikož se jedná o shrnutí celého výzkumu. Vyhodnocená data jsou u každé výzkumné otázky nejprve interpretována slovně, poté jsou zaznačená také do grafů.

6.1 Vyhodnocení dat

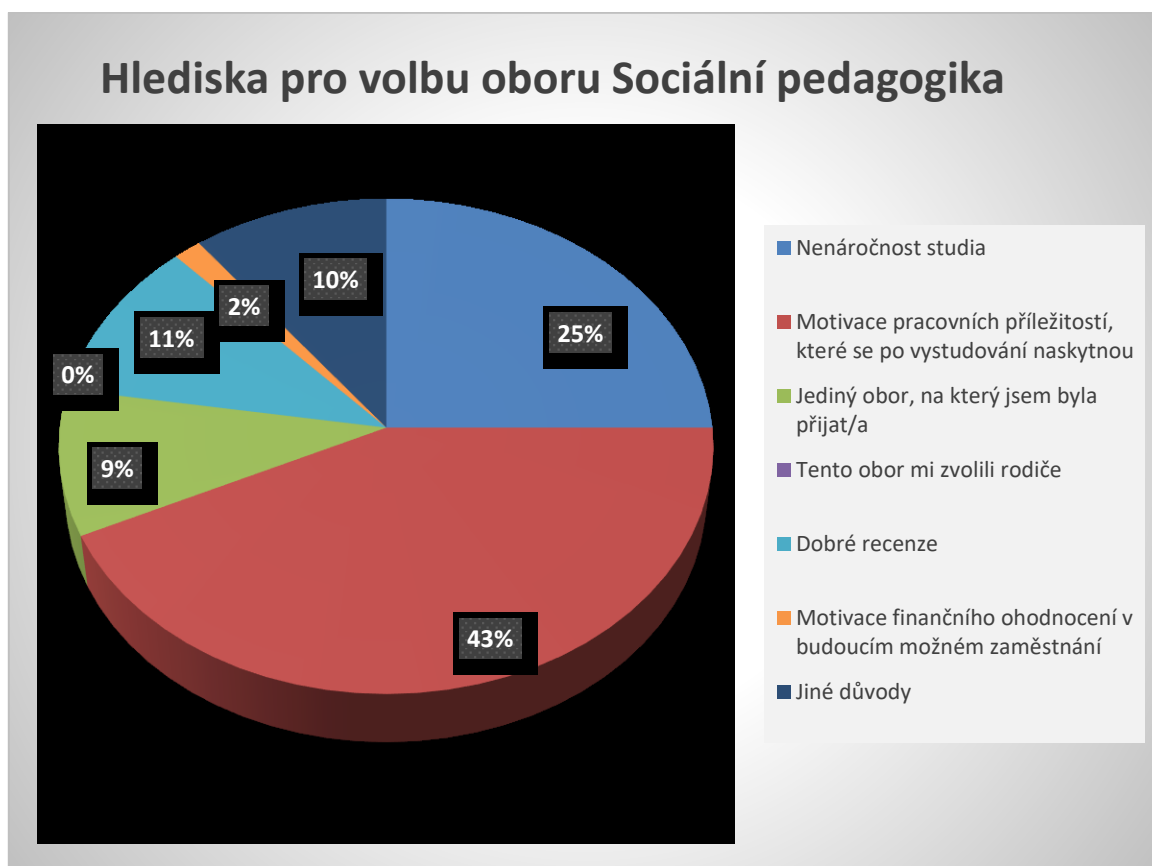
1. Výzkumná otázka:

Co vedlo respondenty ke studiu oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně?

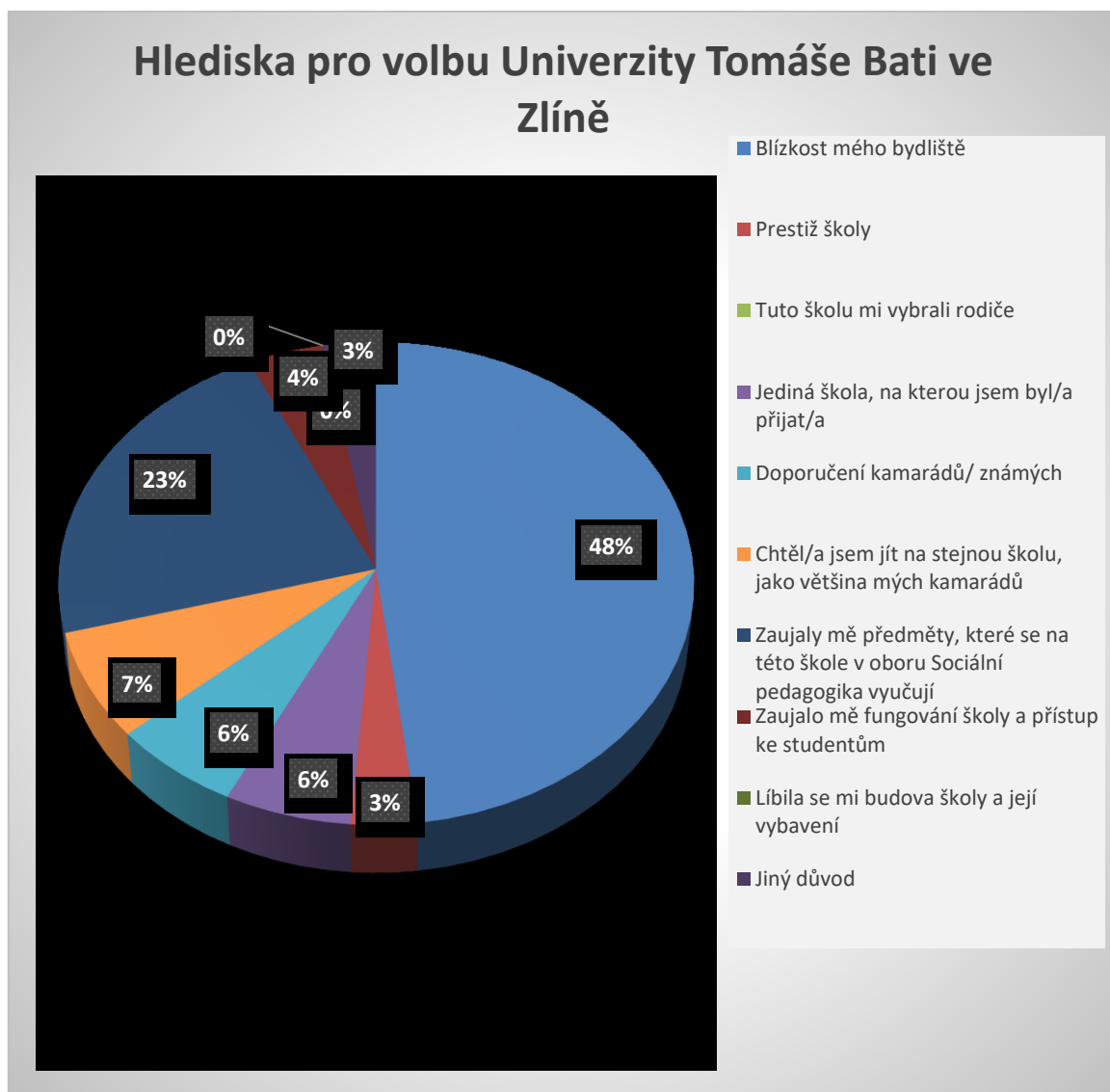
Na tuto výzkumnou otázku se ptáme čtvrtou a pátou položkou dotazníku. (*Které hledisko pro volbu studia oboru Sociální pedagogika u Vás převažovalo?, Které hledisko pro volbu studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně u Vás převažovalo?*) Z výzkumu vyplynulo, že absolventi si obor Sociální pedagogika vybírali především kvůli možnostem uplatnění, které se jim naskytou po jeho vystudování, jelikož toužili po práci s lidmi, s dětmi, chtěli pomáhat a obor je zaujal, především svou všestranností. Takto odpovídalo celkem 43 % respondentů. Dalším nejčastěji voleným hlediskem pro volbu oboru Sociální pedagogika je nenáročnost studia, tedy respondenti přiznávají, že při volbě studijního oboru pohlíželi na obtížnost studia. Takto odpovědělo celkem 25 % respondentů. Předpokládáme, že náročnost studia hodnotili prostřednictvím informací od studentů tohoto oboru, nebo již vystudovaných absolventů. Respondenti v této položce dotazníku měli možnost uvádět i jiná hlediska, která v nabídce nenašli, respondenti uváděli: *možnost získat psychologické vzdělání jednodušší formou, rozšíření oboru a větší konkurenceschopnost na trhu práce, dobrovolnictví NZDM již při střední škole.*

Hlavní důvody respondentů, které vedli k výběru studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, jsme zjišťovali v páté položce dotazníku. Z výsledků lze vyčíst, že hlavním hlediskem pro volbu právě této univerzity je blízkost bydliště respondentů. Takto odpověděla téměř polovina dotazovaných, tedy 48 %. Dále respondenti ve velké míře uvádějí, že je zaujali předměty, které se na této univerzitě vyučují v oboru Sociální

pedagogika. Takto odpovědělo celkem 22 % dotazovaných. Přibližně stejný počet respondentů se přiklání k ostatním možnostem, tedy že volba univerzity závisela od prestiže školy, doporučení známých, nebo je zaujalo fungování školy a přístup ke studentům. Výsledky výše zmíněné jsme zaznamenali do grafů.

Graf 1 Hlediska pro volbu oboru Sociální pedagogika

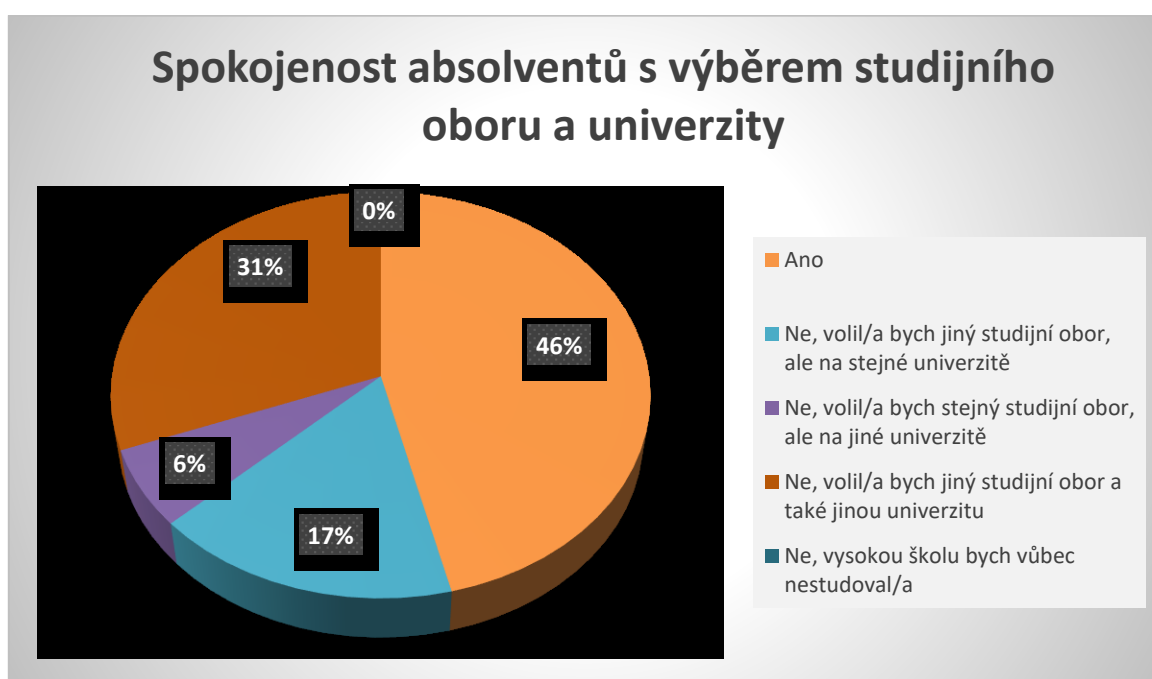
Graf 2 Hlediska pro volbu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

2. Výzkumná otázka:

Jak nyní hodnotí absolventi oboru Sociální pedagogika svůj výběr studijního oboru a univerzity?

Respondenti nám na tuto výzkumnou otázku odpovídali prostřednictvím sedmé položky dotazníku (*Kdybyste si mohl/a znovu zvolit studijní obor, a vysokou školu na které ho budete studovat, volil/a byste opět stejně?*). Tato položka dotazníku je uzavřená a respondenti měli na výběr z pěti možností odpovědí. Žádný absolvent, z námi dotazovaných, se nedomnívá, že studium vysoké školy bylo pro něj zbytečné a svého rozhodnutí

studovat vysokou školu tedy absolventi nelitují. Celkem 31 % respondentů by se však nyní rozhodovalo jinak při výběru studijního oboru a také univerzity. Další část dotazovaných, konkrétně 17%, považuje za nevhodnou volbu pouze výběr studijního oboru, s výběrem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, byli však spokojeni. Pouze 6 % respondentů by naopak volilo pro studium oboru sociální pedagogika jinou univerzitu. V poměru největší část dotazovaných absolventů, 46%, hodnotí svůj výběr studijního oboru a zároveň univerzity kladně a tvrdí, že by volili opět stejně.

Graf 3 Spokojenost absolventů s výběrem studijního oboru a univerzity

3. Výzkumná otázka:

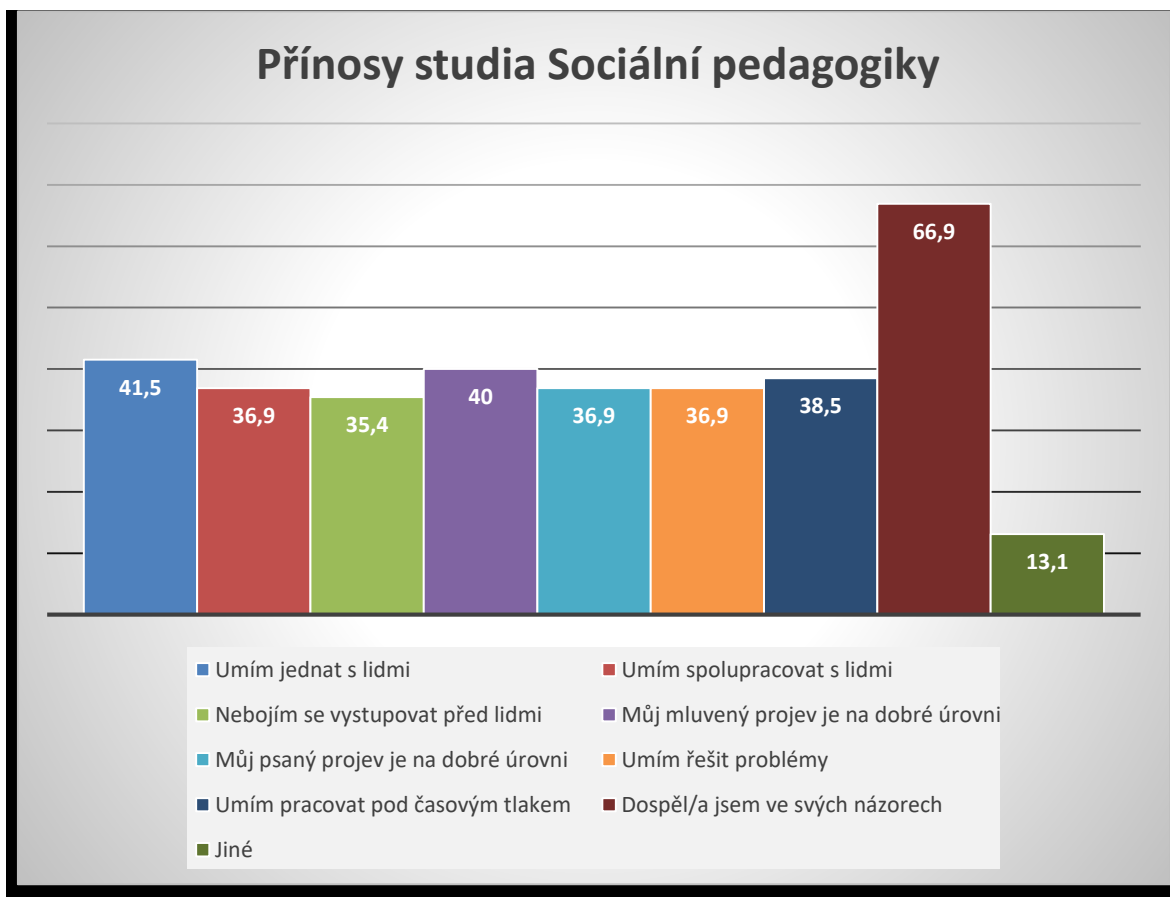
Do jaké míry vnímají absolventi oboru Sociální pedagogika své studium za prospěšné a užitečné v jejich pracovním a osobním životě?

Třetí výzkumnou otázkou chceme zjistit, jak nyní hodnotí absolventi užitečnost svého studia a to jak v pracovním tak i v osobním životě. Bez ohledu na to, jakou práci absolventi nyní vykonávají, zda se jedná o práci v jimi vystudovaném oboru, či nikoliv. V rámci výzkumu nás zajímá, jak vnímají absolventi obohacení, které jim studium na Univerzitě Tomáše Bati

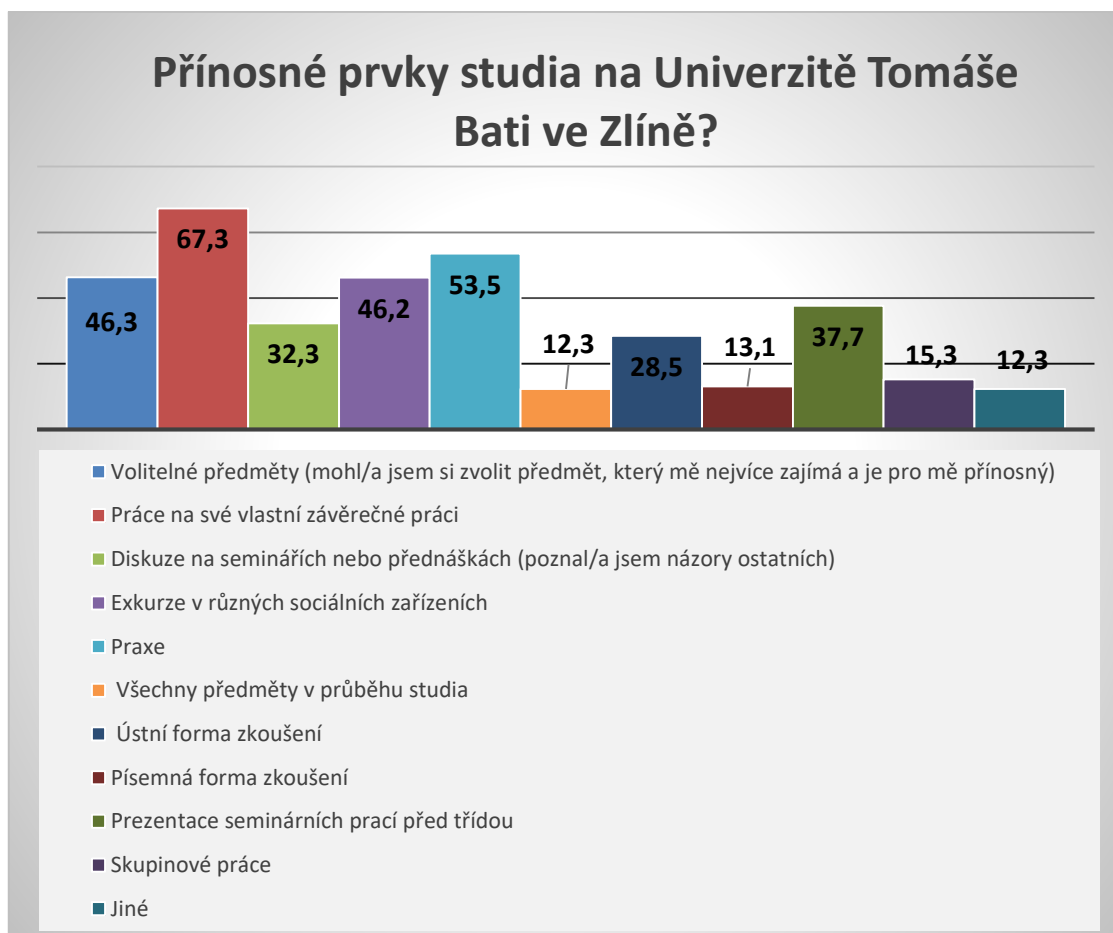
přineslo a jaké konkrétní prvky je obohatily. Odpověď na třetí výzkumnou otázku jsme zjišťovali prostřednictvím osmé a deváté položky dotazníku (*Jakými vědomostmi, či schopnostmi, které vnímáte ve svém osobním a pracovním životě, jako užitečné, Vás studium oboru Sociální pedagogika obohatilo?, Jaké konkrétní prvky, ze studia na Univerzitě Tomáše Bati, vnímáte jako nejvíce prospěšné pro Váš osobní i pracovní rozvoj?*). U těchto položek dotazníku mohli respondenti volit libovolný počet odpovědí a zároveň měli možnost napsat také své vyjádření. Můžeme konstatovat, že absolventi oboru Sociální pedagogika si nejvíce cení toho, že díky studiu tohoto oboru dospěli ve svých názorech, což považují za největší přínos, jímž je studium obohatilo. Jak můžeme vidět v grafu, ostatní nabízené možnosti volili respondenti v přibližně stejném poměru. Někteří absolventi oceňují na studiu Sociální pedagogiky, že jim umožnilo nahlédnout do mnoha dalších oborů, jiní získali díky studiu všeobecný přehled a někteří absolventi naopak tvrdí, že jim studium nic užitečného nepřineslo. Takto odpovídalo pouze několik jedinců, kteří psali k této položce své vlastní vyjádření. Je patrné, že absolventi jsou si vědomi toho, že studium Sociální pedagogiky jim přineslo mnohem více, nikoliv pouze magisterský titul.

Devátou položkou dotazníku jsme se na tuto výzkumnou otázku zaměřili trochu z jiného pohledu, zajímalo nás hodnocení samotné Univerzity Tomáše Bati. Ptali jsme se na to, jaké konkrétní prvky ze studia na této univerzitě vnímají absolventi jako užitečné. Jak můžeme na grafu vidět, absolventi vnímají jako nejvíce přínosný prvek, během studia na Univerzitě Tomáše Bati, práci na své vlastní závěrečné práci. Tuto odpověď volilo nejvíce respondentů. Praxi a exkurze v sociálních zařízeních považují absolventi také za velmi důležité a přínosné, vzhledem k výsledkům z jiných položek dotazníku můžeme dokonce konstatovat, že absolventi hodnotí svůj přístup k praxi jako velmi aktivní. Dalším kladně hodnoceným prvkem je možnost volitelných předmětů, absolventi oceňují, že si mohli vybrat předmět, který je pro

ně zajímavý a který je také nejbližší jejich plánovanému zaměření. Zajímavým zjištěním také bylo, že absolventi upřednostňují spíše ústní zkoušení před písemným.

Graf 4 Přínosy studia Sociální pedagogiky

Graf 5 Přínosné prvky studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně?

4. Výzkumná otázka:

Jaké pracovní pozice, jsou absolventy oboru Sociální pedagogika nejvíce vyhledávány?

V další výzkumné otázce se zaměříme již na pracovní pozice, zajímá nás, jaké pracovní posty jsou pro absolventy nejvíce žádané, zda se jedná o pracovní pozice v oboru či nikoliv. Tyto data jsme získali prostřednictvím patnácté položky dotazníku, která je otevřená (*Jaké zaměstnání je Vaším cílem do budoucna?*). Celkem 57 respondentů se vyjádřilo, že by do budoucna chtělo pracovat na Odboru sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). Právě toto kariérní zaměření bylo respondenty voleno nejvíce a dle našeho výzkumu se jedná o nejprestižnější pracovní pozici pro absolventy Sociální pedagogiky. Dalšími velmi žádanými pracovními pozicemi jsou posty ve státní správě, celkem 48 dotazovaných se vyjádřilo, že by rádi ve své kariéře postupovali právě tímto směrem. Neméně oblíbené pracovní posty jsou mezi absolventy také pozice asistenta pedagoga,

vychovatele, sociálního pracovníka, ale také práce v probační a mediační službě. Celkem nepříznivý počet respondentů se vyjádřil záporným hodnocením vzhledem k oboru. Pro 36 dotazovaných je práce v jimi vystudovaném oboru nežádoucí a své uplatnění hledají spíše v oblasti businessu nebo managementu. Důvodem je především finanční ohodnocení, které je v sociální oblasti dle absolventů neuspokojivé.

Graf 6 Vyhledávané pracovní pozice absolventů Sociální pedagogiky

5. Výzkumná otázka:

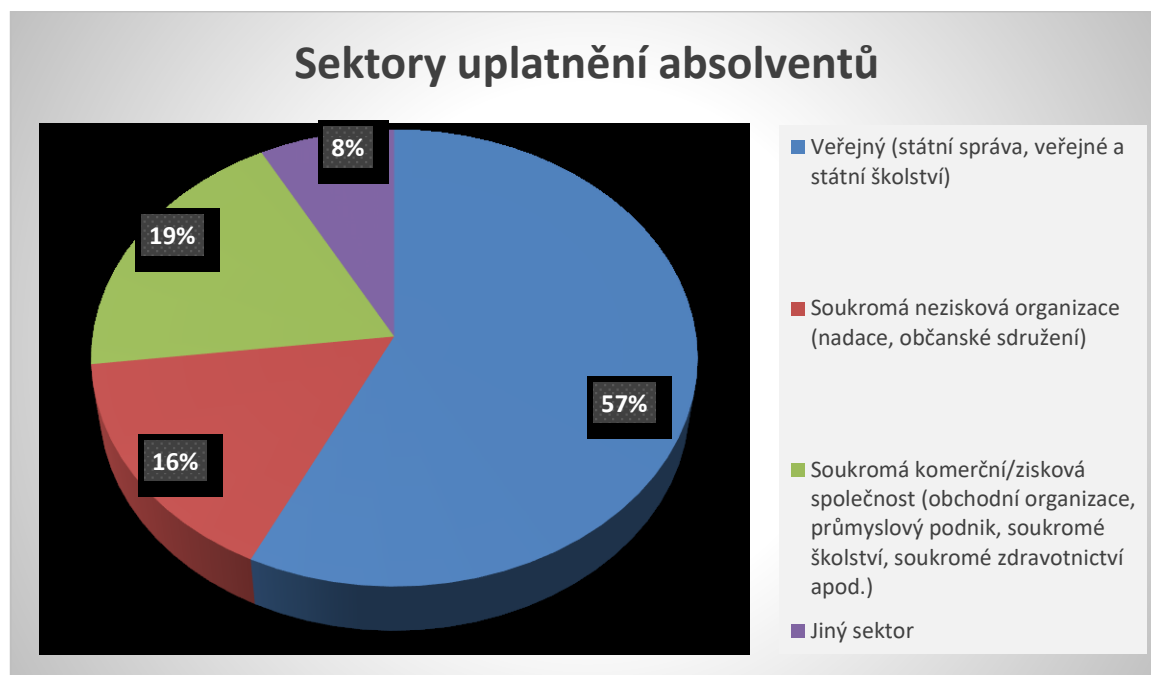
Jaké pracovní pozice jsou absolventy Sociální pedagogika nejvíce obsazovány?

Pátá výzkumná otázka se zaměřuje na aktuální zaměstnání respondentů, zajímá nás, na jakých pozicích se absolventi uplatňují a v jakých sektorech. Tuto výzkumnou otázku zjišťujeme sedmnáctou a osmnáctou položkou dotazníku (*Pracujete ve veřejném nebo soukromém sektoru?, Jakou funkci zastáváte ve Vašem současném zaměstnání?*) Šestnáctá položka dotazníku nám rozděluje respondenty na zaměstnané a nezaměstnané, zjistili jsme, že 95 % absolventů oboru Sociální pedagogika je momentálně zaměstnáno a pouhých 5% z dotazovaných je bez stálého zaměstnání. Můžeme konstatovat, že nejvíce absolventů momentálně pracuje ve veřejném sektoru, tedy ve státní správě, veřejném

nebo státním školství a to celkem 57% respondentů. V poměru stejná část dotazovaných se uplatňuje v soukromých neziskových organizacích a soukromých komerčních společnostech. Jak můžeme vidět v grafu, 16% respondentů pracuje v nadacích, občanských sdruženích a 19% absolventů Sociální pedagogiky je zaměstnáno v obchodních organizacích, průmyslových podnicích, v soukromém školství a podobně. Tato položka dotazníku byla polouzavřená, tedy zde měli respondenti možnost napsat také jiné zařazení svého momentálního zaměstnání, pokud ho nenalezli v nabízených možnostech. Celkem 8% zde uvedlo jiné zařazení svého zaměstnání a mezi tyto patří například oblast podnikání.

Další položkou dotazníku jsme se zaměřovali na funkce absolventů, které momentálně zastávají ve svém zaměstnání. Zjistili jsme, že žádný z námi dotazovaných absolventů doposud neobsazuje funkci nejvyšší, jako je například ředitel/ka. Domníváme se, že tyto funkce, ve většině zařízení zastávají obvykle služebně starší zaměstnanci s dlouholetou praxí. Absolventi oboru Sociální pedagogika v největší míře vykonávají funkci nejnižší, tedy pracují na postu řadového pracovníka. Takto se vyjádřilo 67% respondentů. Zbývajících 33% respondentů obsazuje střední post, tedy pracují na pozici vedoucího pracovníka.

Graf 7 Sektory uplatnění absolventů

Graf 8 Funkce, které zastávají absolventi v jejich současném zaměstnání

6. Výzkumná otázka:

Do jaké míry jsou absolventi oboru Sociální pedagogika spokojeni se svým současným zaměstnáním?

I u šesté výzkumné otázky zůstáváme zaměřeni na aktuální zaměstnání našich respondentů a tentokrát nás zajímá, do jaké míry jsou se svou prací spokojeni. Odpověď jsme zjišťovali prostřednictvím devatenácté položky dotazníku, která se týká na spokojenost ze šesti hledisek (*Jste ve svém současném zaměstnání spokojen/á, co se týká: finančního ohodnocení, náplně práce, pracovní doby, vztahu se zaměstnavatelem, vztahu s kolegy, pracovního prostředí*). Již při pohledu na graf můžeme shrnout, že absolventi oboru Sociální pedagogika jsou ve svém aktuálním zaměstnání jednoznačně spokojeni, což nám potvrzují také odpovědi u jiné položky dotazníku, kde jsme se tázali na zaměstnání, které si kladou respondenti za cíl do budoucna, zde se někteří absolventi vyjádřili tak, že by své zaměstnání neměnili a jsou velmi spokojeni se svým současným pracovním místem. Pouze z hlediska finančního ohodnocení převažuje nespokojenost absolventů, avšak převaha není nikterak značná, 131 respondentů je spokojeno z finančního hlediska se svým zaměstnáním a 163 respondentů spokojeno není.

Graf 9 Spokojenost absolventů se svým aktuálním zaměstnáním

Hlavní výzkumná otázka:

Jaké je uplatnění absolventů oboru Sociální pedagogika na trhu práce?

Hlavní výzkumnou otázku jsme zařadili až na závěr výzkumného šetření a to z toho důvodu, že u této otázky budeme shrnovat a sumarizovat celý výzkum a všechny zjištěné informace, které nám výzkum přinesl. Náš výzkum se v první řadě zaměřuje na uplatnění absolventů na trhu práce, jelikož však máme respondenty, které spojuje stejný vystudovaný obor a na stejné univerzitě, zajímalo nás také, jak absolventi nyní s odstupem času hodnotí svůj výběr oboru a také školy na které ho studovali. Tomuto se věnuje první polovina výzkumu. Druhá polovina výzkumu se již zaměřuje na samotné uplatňování absolventů a jejich názory na momentální zaměstnání.

Ve výzkumu jsme si pouze potvrdili zcela známou informaci, tedy že obor Sociální pedagogika studují především ženy a muži v opravdu malém počtu. Stejný byl i poměr našich respondentů, 91% žen, a pouhých 9 % mužů vyplňovalo náš dotazník.

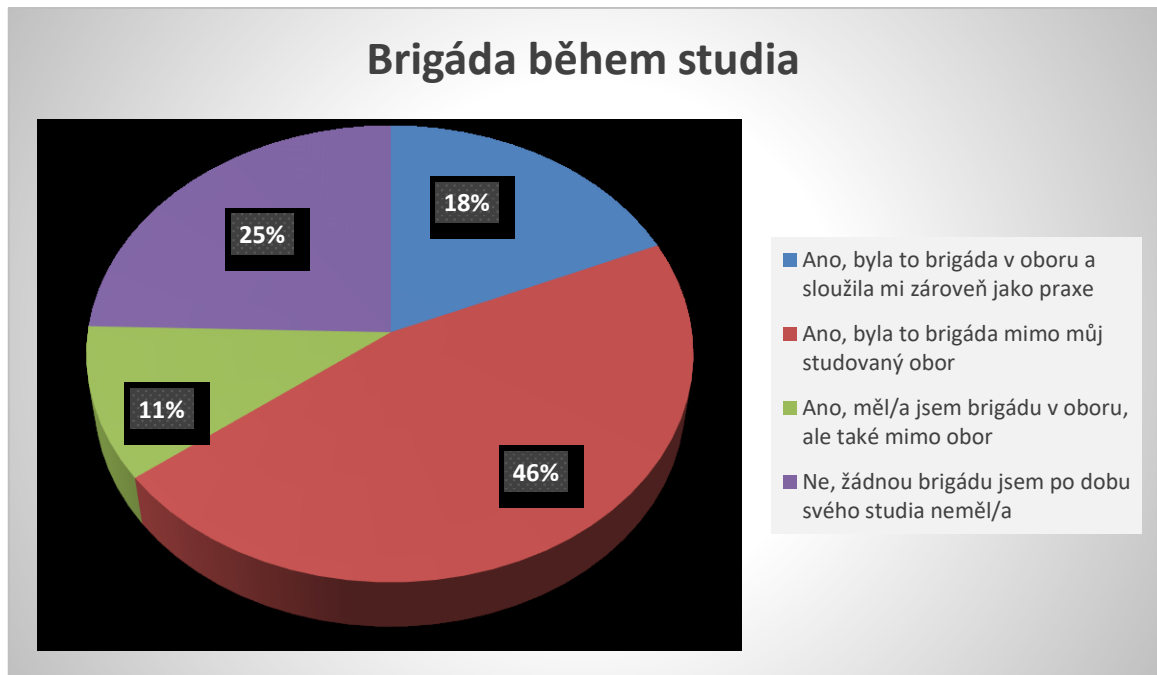
Zjistili jsme, že absolventi oboru Sociální pedagogika si vybírali tento obor kvůli jeho všestrannosti, lákalo je, že po vystudování se jim naskytne celá škála možností směrů, kterými se mohou ubírat a v jakém odvětví budou své zaměstnání hledat. Také to byl zájem o daný obor, touha pomáhat lidem a pracovat s nimi. Můžeme tedy konstatovat, že z výzkumu vyplynulo, že dosud vystudovaní absolventi si před výběrem svého studijního oboru pečlivě zjistili informace o daném oboru, pečlivě si prostudovali předměty, které se v tomto oboru vyučují a také zjišťovali, co je čeká po vystudování, jaká práce se jim bude nabízet. Směr, kterým se budou ve svém studiu ubírat, tedy nevybírají lehkovážně ani pod vlivem rodičů či kamarádů. Co se týče zvolené univerzity, konkrétně Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, byla tou pravou volbou právě z toho důvodu, že pro většinu absolventů byla v blízkosti jejich bydliště. Pravdou je, že lokalita školy určitě hraje velkou roli při studentově výběru. V daném městě a prostředí student tráví při prezenčním studiu 90% svého času a samozřejmě je pro některé mladé lidi pohodlnější možnost jezdit domů a to také z finančního hlediska. Ovšem je nutno zmínit, že Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně se o studenty, kteří mají své bydliště ve vzdálenější oblasti, stará velmi dobře. Studenti mají možnost ubytování ve vysokoškolské koleji a také dostávají jednou za semestr finanční příspěvek na bydlení. Pokud se zaměříme blíže na hodnocení oboru Sociální pedagogika absolventy, zjistili jsme, že největší obohacení spatřují respondenti ve svých vyzrálějších názorech a ucelení jejich osobnosti. Na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně absolventi hodnotí, jako nejvíce přínosný prvek samotnou práci na své závěrečné práci a také praxi, což nám dokazuje také to, že absolventi hodnotili svůj přístup k praxi jako velmi aktivní. Praxe je pro studenty vzhledem k budoucímu zaměstnání velmi důležitá, sbírají zde informace přímo z terénu a ty jsou vždy cennější, než pouze ty teoretické. U praxe si můžou studenti zvolit cestu, kterou by se chtěli do budoucna ubírat a také je zde možnost, že v místě, kde vykonávali praxi, naleznou i své budoucí zaměstnání, i takové případy jsme během našeho výzkumu registrovali. Můžeme shrnout, že absolventi jsou s výběrem univerzity i studijního oboru spokojeni a volili by opět stejně.

Nyní již přejdeme k samotnému uplatňování absolventů na trhu práce. Pracovní zkušenosti může student sbírat již během studia, vysoká škola není časově náročná tak jako střední škola a pokud student nalezne brigádu ve studovaném oboru, slouží mu pak tato brigáda jako velice přínosná studijní pomůcka a zároveň má možnost, že po vystudování zde nalezne práci na plný úvazek. Z výzkumu jsme zjistili, že také naši respondenti se

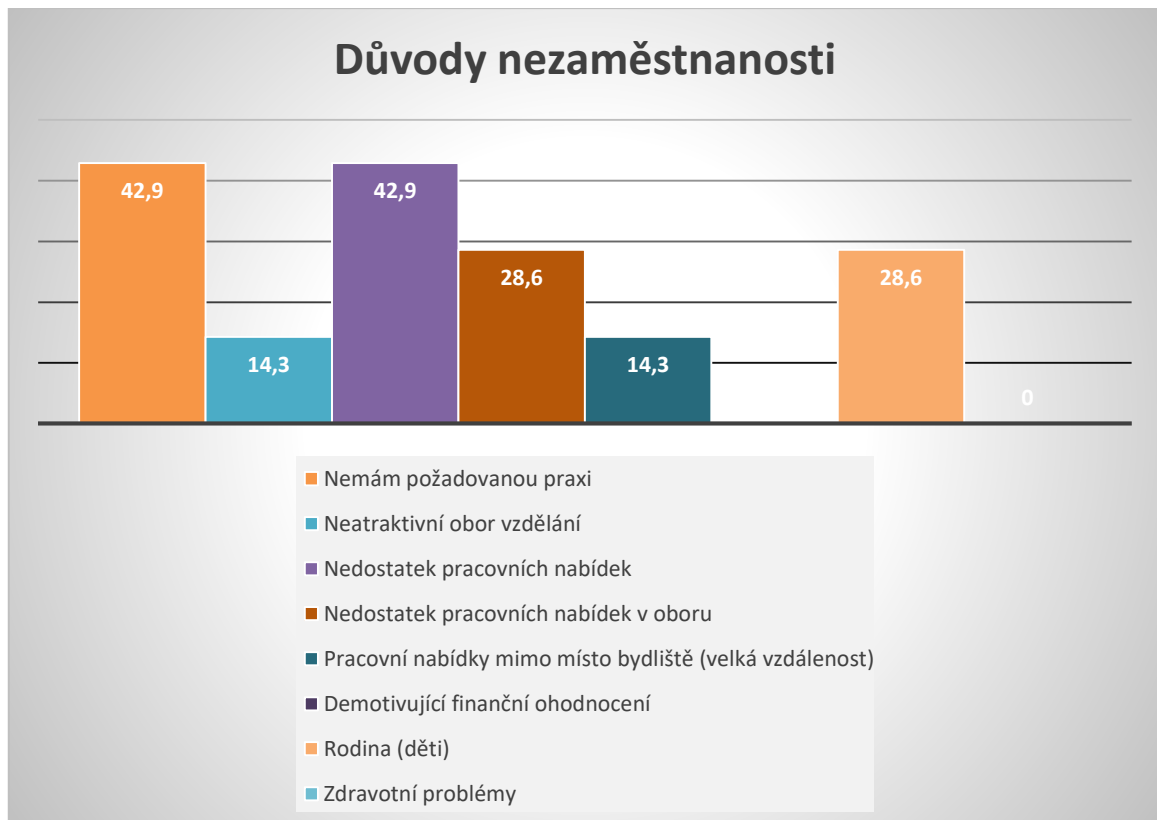
během studia věnovali brigádě, ovšem největší počet respondentů měl brigádu mimo studovaný obor. Je to poněkud snadnější takovou brigádu sehnat, ať už se jedná o práci v supermarketu, hlídání dětí, nebo obsluha v restauraci, takové pozice jsou studenty hojně obsazovány. Také zde student získá zkušenosti, které ho v životě posunou dál a pomůžou mu rozhodnout se, co by v životě chtěl dělat. Pro obor Sociální pedagogika je velmi dobrou zprávou, informace, která vyplynula z výzkumu – pro absolventy oboru Sociální pedagogika je žádoucí si najít práci v jimi vystudovaném oboru. Dále jsme také zjišťovali, jak dlouho absolventům po vystudování vysoké školy a získání magisterského titulu trvalo najít si práci. Někteří respondenti se vyjádřili, že byli zaměstnání ihned po vystudování, někteří měli již svou práci právě jako brigádu během studia a další uváděli časové intervaly nepřesahující 1 rok. Můžeme tedy shrnout, že absolventi oboru Sociální pedagogika svou práci nalézají v krátkém časovém horizontu po vystudování.

V závěru výzkumu jsme respondenty rozdělili na ty, kteří mají momentálně placené zaměstnání a na nezaměstnané respondenty. Zaměstnaných absolventů jsme se ptali na bližší informace o jejich pracovním postu, a jak jsou spokojeni se svým současným zaměstnáním. Zjistili jsme, že 95% dotazovaných absolventů je momentálně zaměstnáno. Převážně pracují ve veřejném sektoru a obsazují nižší pozice. Co se týká spokojenosti absolventů ve svém současném zaměstnání, zde nám výzkum přinesl velmi příznivé informace, respondenti jsou ve všech ohledech (pracovní doba, náplň práce, vztah se zaměstnavatelem, vztah s kolegy, náplň práce, pracovní prostředí) se svou prací spokojeni. Pouze z finančního hlediska je oblast často zmiňovaná, na kterou si stěžují, tedy z tohoto hlediska respondenti spokojeni nejsou.

Již v samotném závěru dotazníku jsme se ptaly také nezaměstnaných respondentů, těch bylo pouze 5%. Zjistili jsme, že tito absolventi spatřují problém své nezaměstnanosti v nedostatku nabízených pracovních míst, nebo v absenci požadované praxe. Ve svém hledání zaměstnání jsou však velmi aktivní, sledují nabídky práce, ptají se kamarádů a známých, obchází také potencionální zaměstnavatele osobně, personální agentury využívají zřídka.

Graf 10 Brigáda během studia

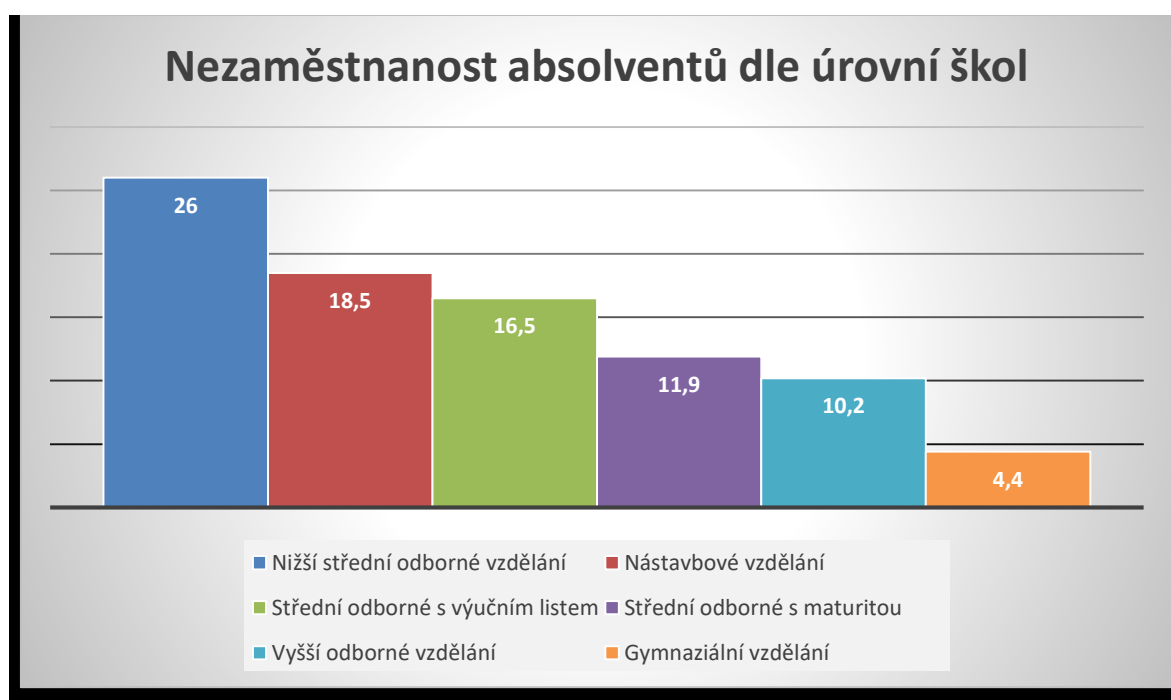

Graf 11 Důvody nezaměstnanosti

7 UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL NA TRHU PRÁCE

V této kapitole se zaměříme na uplatňování absolventů českých vysokých škol a celkovou situaci na trhu práce. Jako zdroj informací nám slouží výzkum Českého rozhlasu z roku 2015, který se zaměřoval na úspěšnost českých vysokých škol. Zjišťoval, z kterých vysokých škol nejvíce absolventů míří na úřad práce a naopak které vysoké školy se mohou chlubit tím, že jejich absolventi si práci naleznou snadno a bez problémů.

V posledních letech se šíří mýty o tom, že je až příliš vysokoškolsky vzdělaných mladých lidí a málo těch, kteří by se učili nějakému řemeslu, a tím pádem vzniká nerovnováha na trhu práce. Výzkum českého rozhlasu však tento mýtus popírá, uvádí, že učňovské školství je z pohledu pracovního úřadu nejrizikovější typ vzdělání, jelikož celkem 16% absolventů středních odborných škol s výučním listem zamířilo rovnou na pracovní úřad. U středních odborných škol s maturitou je číslo o něco příznivější, jedná se o 11,9% nezaměstnaných. Co se týče gymnázií, zde je nezaměstnaných absolventů podstatně méně v porovnání s odbornými školami (4,4%), musíme brát však v úvahu, že podstatná část mladých lidí po maturitě na gymnáziu míří do vyšších pater vzdělávacího systému. Číslo je tímto tedy skreslené a nemůžeme říci, že po gymnazistech je největší poptávka.

Graf 12 Nezaměstnanost absolventů dle úrovně škol

Nyní se dostáváme již k samotnému srovnávání českých vysokých škol. Již zmiňovaný výzkum Českého rozhlasu nám vyvrací další z mýtů a to ten, že absolventi humanitních oborů se uplatňují hůře než ti, kteří vystudovali obor technicky zaměřený. Z výzkumu vyplynulo, že absolventů humanitních oborů razantně přibýlo, téměř o trojnásobek, avšak nezaměstnaných absolventů je dokonce méně o 1,3 %. Humanitní obory zažívají tedy nejvýraznější posun, a i když nám data neříkají, zda se absolventi opravdu uplatňují v humanitních oborech, můžeme říci, že jsou flexibilní navzdory enormnímu nárůstu konkurence.

Jedním z aktuálních problémů na trhu práce je, že absolventi vysokých škol se mnohdy uplatňují na pozicích, na které by jim stačila nižší kvalifikace a berou tak práci středoškolsky vzdělaným lidem, kterých je na úřadu práce nejvíce, jak jsme již uvedli. Tento problém se může i dále stupňovat.

Pokud budeme srovnávat vysoké školy soukromé a veřejné, můžeme dle výzkumu konstatovat, že absolventi ze soukromých vysokých škol se na trhu práce uplatňují lépe, bez práce bylo z těchto škol pouze 4,23 % absolventů, z veřejných vysokých škol míří na úřad práce o něco více absolventů celkem 5,27%. Ze soukromých škol je na tom nejhůře Západomoravská vysoká škola Třebíč se 16 % nezaměstnaných absolventů. U veřejných vysokých škol obsazuje nejhorší příčku Akademie výtvarných umění se stejným počtem nezaměstnaných. Naopak mezi veřejné školy s největší úspěšností svých studentů na trhu práce patří pražské univerzity: AMU, Karlova univerzita, VŠE, VŠCHT, ČVUT. Z těchto univerzit míří na úřad práce méně než 3% absolventů. (Boček et al., 2015)

V následující tabulce jsou seřazeny české vysoké školy dle nezaměstnanosti jejich absolventů, číslo je uvedeno v procentech. V tabulce jsou zaznačeny pouze vysoké školy s nejméně 50 absolventy. Soukromé vysoké školy jsou označeny modře a veřejné vysoké školy červeně.

<u>Procento nezaměstnaných absolventů</u>	<u>Název školy</u>
0%	Anglo-americká vysoká škola, o.p.s., Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku o.p.s., Unicorn College s.r.o., University of New York in Prague, s.r.o.
1%	Akademie múzických umění v Praze, B.I.B.S.a.s., Bankovní institut vysoká škola, a.s., Univerzita Karlova v Praze, Vysoká škola ekonomická v Praze, Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, o.p.s.
2%	České vysoké učení technické v Praze, Metropolitní univerzita Praha, o.p.s., Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o., Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Vysoká škola manažerské informatiky, ekonomiky a práva, a.s., Vysoká škola regionálního rozvoje, s.r.o., Vysoká škola zdravotnická, o.p.s.
3%	CEVRO institut, o.p.s., Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s.r.o., Vysoká škola finanční a správní, o.p.s, Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s r.o., Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, spol s.r.o.
4%	Academia Rerum Civilium - Vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o., Česká zemědělská univerzita v Praze, Masarykova univerzita, Univerzita Palackého v Olomouci, Vysoká škola ekonomie a managementu, o.p.s., Vysoká škola Karlovy Vary, o.p.s., Vysoká škola

	podnikání, a.s., Vysoká škola sociálně správní, institut celoživotního vzdělávání Havířov, o.p.s., Vysoké učení technické v Brně, Západočeská univerzita v Plzni
5%	International ART CAMPUS Prague, s.r.o., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ostravská univerzita v Ostravě, ŠKODA AUTO Vysoká škola, o.p.s., Technická univerzita v Liberci, Univerzita Hradec Králové, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, <u>Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně</u> , Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.
6%	Moravská vysoká škola Olomouc, Newton College, a.s., Rašínova vysoká škola, s. r. o. Brno, Univerzita Pardubice, Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Vysoká škola logistiky, o.p.s., Vysoká škola obchodní v Praze, o.p.s.
7%	AKADEMIE STING, o.p.s., Mendelova univerzita v Brně, Slezská univerzita v Opavě, Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
8%	Evropský polytechnický institut, s.r.o., Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo
9%	Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze
10%	Vysoká škola polytechnická Jihlava, Vysoká škola obchodní a hotelová s.r.o.
11%	Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích
13%	Vysoká škola Karla Engliš v Brně, a.s.
16%	Akademie výtvarných umění v Praze, Západočeská vysoká škola Třebíč

Tabulka 1 Uplatnění absolventů vysokých škol

8 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Výzkum nám přinesl relativně pozitivní zprávy ohledně uplatňování absolventů oboru Sociální pedagogika na trhu práce, přesto uvedeme i návrh na možnosti zlepšení. Na doporučení pro praxi se zaměříme ze dvou hledisek, doporučení pro zájemce o studium oboru Sociální pedagogika a doporučení pro zlepšení výuky v oboru Sociální pedagogika, které bude vést k lepšímu uplatňování.

Potencionální studenti oboru Sociální pedagogika by měli dbát při výběru svého studijního oboru především na to, co chtějí v budoucnu dělat, jaké zaměstnání by je bavilo a naplňovalo. Tedy měli by si o tomto oboru zjistit bližší informace a zjistit si také jaké pracovní možnosti se jim po vystudování tohoto oboru budou nabízet. Dále by se měli vyhnout ovlivnění ať už rodičů nebo kamarádů, volbou studijního oboru si víceméně volí také svou budoucnost, to, jakým směrem se bude jejich pracovní život ubírat.

Pokud se zaměříme na kroky univerzity, které by měla činit k ještě lepšímu uplatňování svých absolventů, budeme hovořit opět o praxi. Praxe je pro uplatňování absolventů na trhu práce nesporně důležitá. Domníváme se, že by bylo efektivní do výuky více zakomponovat praktickou formu. Ať už se jedná o různé exkurze, přednášky osob z praxe nebo samotnou praxi, kterou studenti v průběhu studia vykonávají. Myslíme si, že by bylo pro studenty vhodnější, kdyby měli na splnění praxe vyčleněnou určitou dobu a v této době by se opravdu plně věnovali pouze praxi, semináře a přednášky by v tuto dobu neprobíhali. Tento přístup k praxi by studentům pomohl si vyzkoušet běžný pracovní režim a měli by možnost zažít chod daného zařízení více do hloubky. Další možností zlepšení je také určitě prohloubit spolupráci s organizacemi a zařízeními, v kterých se absolventi mohou uplatňovat, a také jim zde bude umožněna praxe.

ZÁVĚR

V této diplomové práci jsme se zaměřili na absolventy studijního oboru Sociální pedagogika. Zajímalo nás, jak se absolventi magisterského programu uplatňují na pracovním trhu, jak obtížné je v dnešní době pro absolventa tohoto studijního oboru nalézt zaměstnání a v neposlední řadě bylo našim cílem také zjistit, jak nyní absolventi hodnotí svůj výběr studijního oboru a také univerzity.

V teoretické části jsme se nejprve zabývali sociální pedagogikou a to jak z obecného hlediska, tak z historického. Dále jsme se zaměřili konkrétněji na studijní obor Sociální pedagogika a možnosti jeho studia na vysokých školách v České republice. Další kapitola se věnuje studijnímu oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. V neposlední řadě se v teoretické části zabýváme stěžejním tématem této práce a tedy absolventy Sociální pedagogiky a jejich možnostmi uplatnění na pracovním trhu.

Praktická část je tvořena kvantitativním výzkumem, který byl proveden prostřednictvím dotazníkového šetření. Našimi respondenty byli absolventi oboru Sociální pedagogika, magisterského programu, prezenční formy, kteří vystudovali tento obor na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

Výsledky výzkumu této práce můžeme shrnout pozitivně, zjistili jsme, že absolventi tohoto oboru si své uplatnění na pracovním trhu naleznou bez velkých obtíží a to hlavně díky všestrannosti a širokému rozpětí Sociální pedagogiky. Pozitivním zjištěním je fakt, že pro absolventy je žádoucí se uplatnit primárně v oboru, který vystudovali. Také hodnocení Univerzity Tomáše Bati a studijního oboru Sociální pedagogika bylo poměrně kladné, většina absolventů je se svým výběrem spokojena a volila by opět stejně. Za nedostatek v oblasti uplatnění sociálních pedagogů na trhu práce, lze považovat fakt, že sociální pedagog není v České republice legislativně ukotven a tedy není považován za profesi. Dalším nedostatkem je nízké finanční ohodnocení v možných sférách uplatnění sociálního pedagoga.

Lze doufat, že Sociální pedagogika bude i nadále oblíbeným a žádaným oborem a také jeho absolventi naleznou na trhu práce spektrum možností svého budoucího zaměstnání.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BAKOŠOVÁ, Z. : Sociální pedagog a jeho kompetence. In: *Pedagogická revue*. Roč. 57, 2005b, č. 1, s. 12 – 21.
2. BAKOŠOVÁ, Zlatica. *Sociální pedagogika jako životná pomoc*. Univerzita Komenského Bratislava, Filozofická fakulta, 2005. ISBN 80-89236-00-6.
3. BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Klinická psychologie v praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 420 s. ISBN 80-7178-735-3.
4. BAŠTECKÁ, Bohumila, a kol. *Klinická psychologie v praxi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. 420 s. ISBN 80-7178-735-3.
5. BLÁHA, Arnošt Inocenc. *Sociologie dětství*. 4. vyd. V Brně: Komenium, 1948. *Pedagogické studium*; sv. 1.
6. BOČEK, Jan et al., 2015. *Kde studovat, abyste neskončili na dlažbě: Vysoké školy podle počtu absolventů registrovaných na úřadu práce*. Český rozhlas: Zprávy. 2015.
7. ČECH, Tomáš; ČERSTVÁ, Lenka. *Postavení a uplatnění sociálního pedagoga v oblasti pedagogických a pomáhajících profesí*. In SOJÁK, Petr. *Symposium sociální pedagogiky na PdF MU*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 9788021049451.
8. FÁBRY, Anton, 2009. *Penológia*. Bratislava: Eurokódex. ISBN 978-80-89447-01-5.
9. GALLA, Karel. *Úvod do sociologie výchovy: její vznik, vývoj a problematika*. 1. vyd. Praha: SPN, 1967. 176 s. *Knihnice sociologické literatury*.
10. HRONCOVÁ, J. (2005). *Sociální pedagogika – vývojové tendencie a súčasný stav*. *Pedagogická orientace*, 15(2), 106–113.
11. HŘEBÍČEK, L. *Vědní a aplikační tvář sociální pedagogiky*. In *Sociální pedagogika jako společensky uživatelná disciplína*. Brno IMS, 2000, s. 7-16. ISBN 80-902936-0-3.
12. CHUDÝ, Š. *Teoretická východiska sociální pedagogiky*. In CHUDÝ, Š. ŠVEC, V. (eds.) *Pedagogika v teorii a praxi*. Zlín: UTB, 2004. ISBN 80-7318-192-4.
13. CHUDÝ, Š., HLADÍK, J., KROČKOVÁ, Š. *Koncepcia výuky sociálnej pedagogiky na UTB ve Zlíně*. In *Sociální pedagogika v teorii a praxi 2007. Sborník příspěvků z odborného semináře*. Institut mezioborových studií Brno, 2007.
14. JANKOVSKÝ, J. *Etika pro pomáhající profesí*. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-329-6.

15. KALNICKÝ, Juraj. Základy pedagogiky I. Vyd. 1. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. 117 s. ISBN 978-80-7248-543-7.
16. KLAPILOVÁ, S. Kapitoly ze sociální pedagogiky. Olomouc: PF UP, 1996. ISBN 80-7067-669-8.
17. KLÍMA, Petr. K epistemologickým a metodologickým zdrojům sociální pedagogiky. Éthum, 1993, str. 3 -11
18. KNOTOVÁ, D., HLOUŠKOVÁ, L. Sociální pedagogika jako obor studia na vysokých školách – dílčí analýzy vzdělávacích příležitostí v ČR. In *Sociální pedagogika v teorii a praxi. Sborník příspěvků z odborného semináře*. Institut mezioborových studií Brno, 2006. ISBN 80-902936-7-0.
19. KRAUS, B. et al. Člověk-prostředí-výchova. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315004-2.
20. KRAUS, B. Pohled na současnou sociální pedagogiku. *Pedagogika, časopis o vzdělávání a výchově*. 1996, 2. ISSN 3330-3815.
21. KRAUS, B. Sociální aspekty výchovy. Hradec Králové: Gaudeamus, 1998. ISBN 80-7041-841-9.
22. KRAUS, B. Sociální pedagogika jako vědní disciplína a jako studijní obor. In *Sociální pedagogika jako vědecká a společensky užitečná disciplína*. Brno: IMS, 2000, s. 68-76. ISBN 80-902936-0-3.
23. KRAUS, B. Základy sociální pedagogiky. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-807367-383-3.
24. KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. a kol. Člověk, prostředí, výchova. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2.
25. KUBÍČKOVÁ, Hana a Věra FILIPI. Sociální pedagog v naději. In: HOFERKOVÁ, Stanislava, Petra KALIBOVÁ a Stanislav PELCÁK. *Perspektivy sociální pedagogiky v 21. století: konference pořádaná na počest významného životního jubilea prof. PhDr. Blahoslava Krause, CSc.: sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Hradci Králové ve dnech 4. a 5. října 2013*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, s. 113-122. ISBN 978-80-7435-407-6.

26. LACA, Slavomír. Sociální pedagogika. 1. vyd. Brno: Institut mezioborových studií, 2011. 211 s. Sociopedie. ISBN 978-80-87182-19-2.
27. MLČÁK, Zdeněk, ed. Profesní kompetence sociálních pracovníků a jejich hodnocení klienty. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2005. 350 s. Spisy Filozofické fakulty Ostravské univerzity; 158/2005. ISBN 80-7368-129-3.
28. NĚMEC, J. Kapitoly ze sociální pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium. Brno: Paido, 2002. ISBN 80-7315-012-3.
29. PROCHÁZKA, M. Sociální pedagogika. Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3470-5.
30. PROKOP, J. Sociální pedagogika a její metodologické problémy. In Sociální pedagogika jako společensky užitečná disciplína. Brno IMS, 2000. ISBN 80-902936-0-3.
31. PRŮCHA, Jan, MAREŠ, Jiří a WALTEROVÁ, Eliška. Pedagogický slovník. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. 322 s. ISBN 80-7178-579-2.
32. PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. Pedagogický slovník. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.
33. PŘADKA, Milan, KNOTOVÁ, Dana a FALTÝSKOVÁ, Jarmila. Kapitoly ze sociální pedagogiky. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 45 s. ISBN 80-210-1946-8.
34. SÝKORA, F. Celoživotní vzdělávání a úspěšnost. In *Sociální pedagogika v teorii a praxi. Sborník příspěvků z odborného semináře*. Institut mezioborových studií Brno, 2006.
35. ÚLEHLA, Ivan. Umění pomáhat: Učebnice metod sociální praxe. 2. vyd. Praha: Slon, 2005. 128 s. ISBN 80-86429-36-9.
36. VÁVROVÁ, S. Sociální pedagogika pro pracovníky pomáhajících profesí. In Sociální pedagogika jako obor vysokoškolského studia. Brno: IMS, 2003. ISBN 80902936-1-1.
37. VÁVROVÁ, S. Sociální pedagogika pro pracovníky pomáhajících profesí. In *SBORNÍK příspěvků z odborného semináře uskutečněného ve spolupráci s Technologickou fakultou UTB ve Zlíně na téma SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA jako obor vysokoškolského studia*. Institut mezioborových studií Brno, 2002.
38. ZAPLETAL, Bedřich. Sociální pedagogika jako vědecká a společensky užitá disciplína. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2000. ISBN 80-90-2936-0-3.

Internetové zdroje:

1. ChcemeUčit.cz, *Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem: Pedagogická fakulta* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.chcemeucit.cz/prijimaci/otevirane-studijni-obory/13-prezencni-forma/bakalarske-obory-1o/27-socialni-pedagogika>
2. Informace o studijním oboru, požadavky k přijímacím zkouškám: Sociální pedagogika, *Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích: Pedagogická fakulta* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: http://www.pf.jcu.cz/education/applicants/p_sop.php
3. Informace o studijním programu: Studijní programy a katalog předmětů, *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Fakulta humanitních studií* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://ects.utb.cz/plan/8106?lang=cs>
4. Nabízené studijní obory pro přijímací řízení, *Ostravská univerzita* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.osu.cz/vyber-si-studijni-obor/?obor=1938>
5. O ústavu: Ústav pedagogických věd, *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Fakulta humanitních studií* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/fhs/struktura/o-ustavu-2>
6. Profil fakulty, *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Fakulta humanitních studií* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/fhs/o-fakulte/profil-fakulty>
7. Sociální pedagogika a volný čas, *Masarykova univerzita* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/bakalarske-a-magisterske-obory/4626-socialni-pedagogika-a-volny-cas>
8. Studijní obory pro akademický rok 2017/2018, *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.obory.upol.cz/obor/socialni-pedagogika-2/>

9. Studijní obory, *Univerzita Hradec Králové* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/cs-CZ/UHK/Studium/Studijni-obory.aspx>

10. Uchazeči: Detail studijního oboru, *Univerzita Karlova* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://uchazeci.cuni.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

VŠ	vysoká škola
UTB	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Apod.	a podobně
Aj.	a jiné
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OSPOD	Odbor sociálně právní ochrany dětí

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Uplatnění absolventů vysokých škol	57
--	----

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Hlediska pro volbu oboru Sociální pedagogika.....	41
Graf 2 Hlediska pro volbu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.....	42
Graf 3 Spokojenost absolventů s výběrem studijního oboru a univerzity	43
Graf 4 Přínosy studia Sociální pedagogiky.....	45
Graf 5 Přínosné prvky studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně?	46
Graf 6 Vyhledávané pracovní pozice absolventů Sociální pedagogiky	47
Graf 7 Sektory uplatnění absolventů	48
Graf 8 Funkce, které zastávají absolventi v jejich současném zaměstnání	49
Graf 9 Spokojenost absolventů se svým aktuálním zaměstnáním	50
Graf 10 Brigáda během studia	53
Graf 11 Důvody nezaměstnanosti.....	53
Graf 12 Nezaměstnanost absolventů dle úrovně škol.....	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník	69
---------------------------	----

PŘÍLOHA 1: DOTAZNÍK

Vážení respondenti,

Jsem studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského studia oboru Sociální pedagogika. Ve své diplomové práci se zaměřuji na uplatnění absolventů oboru Sociální pedagogika na trhu práce, proto se obracím právě na Vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku. Dotazník je anonymní a informace z něj budou sloužit pouze k mému výzkumu. Velmi Vám děkuji za Váš čas, který tomuto dotazníku věnujete.

Bc. Gabriela Němcová

1) Pohlaví

* Žena

* Muž

2) Věk

.....

3) Rok, ve kterém jste získal/ a magisterský titul z oboru Sociální pedagogika na univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně?

.....

4) Které hledisko pro volbu studia oboru Sociální pedagogika u vás převažovalo?

* Nenáročnost studia

* Motivace pracovních příležitostí, které se po vystudování naskytnou

- * Jediný obor, na který jsem byl/a přijat/a
- * Zájem o obor
- * Doporučení kamarádů/ známých
- * Tento obor mi zvolili rodiče
- * Dobré recenze
- * Motivace finančního ohodnocení v budoucím možném zaměstnání
- * ..... (jiný důvod, prosím napište)

5) Které hledisko pro volbu studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně u Vás převažovalo?

- * Blízkost mého bydliště
- * Prestiž školy
- * Jediná škola, na kterou jsem byl/a přijat/a
- * Doporučení kamarádů/ známých
- * Tuto školu mi vybrali rodiče
- * Chtěl/a jsem jít na stejnou školu jako většina mých kamarádů
- * Zaujaly mě předměty, které se na této univerzitě v oboru Sociální pedagogika vyučují
- * Zaujalo mě fungování univerzity a přístup ke studentům
- * Líbila se mi budova univerzity a její vybavení
- * ..... (jiný důvod, prosím napište)

6) Jak byste zhodnotil/a Váš přístup ke studiu? (Oznámkujte prosím svůj přístup ke studiu dle jednotlivých hledisek, tak jako ve škole: 1= výborný, 5= nedostatečný)

Plnění úkolů během studia	1	2	3	4	5
Příprava na zkoušky	1	2	3	4	5
Aktivita na praxi	1	2	3	4	5
Aktivita během studia	1	2	3	4	5
Dobrovolná činnost	1	2	3	4	5
Zájem o studium a studovaný obor	1	2	3	4	5

7) Kdybyste si mohl/a znovu zvolit studijní obor a vysokou školu na které ho budete studovat, volil/a byste opět stejně?

* Ano

* Ne, volil/a bych jiný studijní obor, ale na stejné univerzitě

* Ne, volil/a bych stejný studijní obor, ale na jiné univerzitě

* Ne, volil/a bych jiný studijní obor a také jinou univerzitu

* Ne, vysokou školu bych vůbec nestudovala

8) Jakými vědomostmi, či schopnostmi, které vnímáte ve svém osobním a pracovním životě, jako užitečné, Vás studium oboru Sociální pedagogika obohatilo? (Můžete zvolit libovolný počet odpovědí.)

* Umím jednat s lidmi

- * Umím spolupracovat s lidmi
- * Nebojím se vystupovat před lidmi
- * Můj mluvený projev je na dobré úrovni
- * Můj psaný projev je na dobré úrovni
- * Umím řešit problémy
- * Umím pracovat pod časovým tlakem
- * Dospěl/a jsem ve svých názorech
- * ..... (jiné, prosím napište)

9) Jaké konkrétní prvky, ze studia na Univerzitě Tomáše Bati, vnímáte jako nejvíce prospěšné pro Váš osobní i pracovní rozvoj? (Můžete zvolit libovolný počet odpovědí.)

- * Volitelné předměty (mohl/a jsem si zvolit předmět, který mě nejvíce zajímá a je pro mě přínosný)
- * Diskuze na seminářích nebo přednáškách (poznal/a jsem názory ostatních)
- * Exkurze v různých sociálních zařízeních
- * Praxe
- * Všechny předměty v průběhu studia
- * Ústní forma zkoušení
- * Písemná forma zkoušení
- * Prezentace seminárních prací před třídou
- * Skupinové práce

* Práce na své vlastní závěrečné práci

* ..... (jiné, prosím napište)

10) Měl/a jste během studia na vysoké škole nějakou brigádu?

* Ano, byla to brigáda v oboru a sloužila mi zároveň jako praxe

* Ano, byla to brigáda mimo můj studovaný obor

* Ano, měl/a jsem brigádu v oboru, ale také mimo obor

* Ne, žádnou brigádu jsem po dobu svého studia neměl/a

11) Jak dlouho Vám trvalo po absolvování vysoké školy najít práci? (Myšleno jakoukoliv práci, v oboru i mimo něj.)

.....

12) Kdy jste začal/a práci hledat?

* Během posledního ročníku na vysoké škole

* Po absolvování vysoké školy

* Práci jsem našel/a již v průběhu studia

* Práci jsem nehledal/a

13) Jakým způsobem jste našel/našla práci? Prostřednictvím...

* Inzerátu v novinách

* Úřadu práce

* Internetu

* Job centra na univerzitě (centrum pro studenty a absolventy)

* Kamarádů a známých

* Praxe/ stáže vykonávané v průběhu studia

* ..... (jiný způsob, prosím napište)

14) Bylo Vaším cílem si najít práci v oboru, který jste vystudoval/a?

* Ano

* Ne

15) Jaké zaměstnání je Vaším cílem do budoucna?

.....

16) Jste v současné době zaměstnaný/á? (Pokud na tuto otázku odpovíte NE, pokračujte prosím k otázce číslo 21)

* Ano

* Ne

17) Pracujete ve veřejném nebo soukromém sektoru?

* Veřejný (státní správa, veřejné a státní školství)

* Soukromá nezisková organizace (nadace, občanské sdružení)

* soukromá komerční/zisková společnost (obchodní organizace, průmyslový podnik, soukromé školství, soukromé zdravotnictví apod.)

* .....

18) Jakou funkci zastáváte ve Vašem současném zaměstnání?

* Nejvyšší (ředitel)

* Střední (vedoucí pracovník)

* Nižší (řádový pracovník)

19) Jste ve svém současném zaměstnání spokojen/á, co se týká:

· finančního ohodnocení

-ano

-ne

· náplně práce

-ano

-ne

· pracovní doby

-ano

-ne

· vztahu se zaměstnavatelem

-ano

-ne

· vztahu s kolegy

-ano

-ne

· pracovního prostředí

-ano

-ne

20) Jaký obor studia považujete za nejvhodnější pro práci, kterou vykonáváte?

* rozhodně Vámi vystudovaný obor

* Vámi vystudovaný obor nebo příbuzný

* zcela jiný obor

* není třeba zvláštní oborová specializace

21) Jste v současné době nezaměstnaný/á? (Pokud na tuto otázku odpovíte NE, pak je to pro Vás poslední otázka dotazníku, pokud odpovíte ANO, pokračujte prosím k další otázce.)

* Ano

* Ne

22) Jste vedený/á na úřadu práce?

* Ano

* Ne

23) Z jakého důvodu se domníváte, že jste doposud nesehnal/a práci? (Můžete zvolit libovolný počet odpovědí.)

* nemám požadovanou praxi

* neatraktivní obor vzdělání

* nedostatek pracovních nabídek

* nedostatek pracovních nabídek v oboru

* pracovní nabídky mimo místo bydliště (velká vzdálenost)

* demotivující finanční ohodnocení

* rodina (děti)

* zdravotní problémy

* ..... (jiný důvod, prosím napište)

24) Jaké kroky činíte k nalezení zaměstnání? (Můžete zvolit libovolný počet odpovědí.)

* Sleduji nabídky práce

* Zasílám svůj životopis s poptávkou práce do různých potencionálních zaměstnání

* Potencionální zaměstnavatele obcházím osobně

* Ptám se svých známých

* Čekám, až mi nějakou práci nalezne úřad práce

* Jsem registrovaný/á v personální agentuře

* ..... (jiné, prosím napište)